

Prognoza oddziaływania na środowisko
Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Włocławskiego
na lata 2025 – 2030 z perspektywą na lata 2031 – 2033

Zamawiający	Powiat Włocławski ul. Cyganka 28 87-800 Włocławek	
Wykonawca	GOBIO – Usługi Przyrodnicze Michał Mięsikowski ul. Telimeny 3 87-100 Toruń	
Zespół autorski		
mgr inż. Anna Stankiewicz	Nadzór nad projektem, opracowanie dokumentu	
mgr Michał Mięsikowski	Konsultacja	

Miejsce/Data opracowania	Toruń, wrzesień 2025 r.
--------------------------	-------------------------

Spis treści

1. Streszczenie w języku niespecjalistycznym.....	4
2. Wstęp	6
2.1. Cel prognozy	6
2.2. Zakres prognozy	6
3. Informacje o zawartości i głównych celach Programu Ochrony Środowiska	9
3.1. Cele projektowanego dokumentu.....	9
3.2. Powiązania Programu z innymi dokumentami strategicznymi.....	9
4. Informacja o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy	19
5. Przewidywane metody analizy skutków realizacji postanowień Programu oraz częstotliwości jej przeprowadzania	21
6. Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko	22
7. Charakterystyka powiatu	23
8. Stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem	24
8.1. Ochrona klimatu i jakości powietrza	24
8.2. Zagrożenie hałasem.....	24
8.3. Pole elektromagnetyczne	25
8.4. Gospodarowanie wodami.....	25
8.5. Gospodarka wodno-ściekowa	27
8.6. Zasoby geologiczne i gleby	28
8.7. Gospodarowanie odpadami	29
8.8. Obszary chronione	30
8.8.1. Obszary Natura 2000.....	30
8.8.2. Gostynińsko-Włocławski Park Krajobrazowy	32
8.8.3. Rezerваты	32
8.8.4. Obszary chronionego krajobrazu	33
8.8.5. Użytki ekologiczne	34
8.8.6. Lasy i zieleń urządzona	34
9. Potencjalne zmiany środowiska w przypadku braku realizacji programu	36
10. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji Programu w szczególności dotyczących obszarów podlegających ochronie na podstawie umowy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody.....	37
11. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu.....	39

12. Przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne na środowisko, a także na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralności tego obszaru.....	41
12.1. Oddziaływanie na Obszar Natura 2000.....	54
12.2. Oddziaływanie na rezerwat przyrody	56
12.3. Oddziaływanie na użytki ekologiczne.....	58
12.4. Oddziaływanie na Obszary Chronionego Krajobrazu.....	59
12.5. Oddziaływanie na Park Krajobrazowy.....	61
12.6. Oddziaływanie na korytarz ekologiczny	63
12.7. Oddziaływanie na różnorodność biologiczną – rośliny i zwierzęta	64
12.8. Oddziaływanie na ludzi	65
12.9. Oddziaływanie na klimat	66
12.10. Oddziaływanie na wody powierzchniowe i podziemne.....	67
12.11. Oddziaływanie na klimat akustyczny.....	69
12.12. Oddziaływanie na powierzchnie ziemi.....	70
12.13. Oddziaływanie na krajobraz	71
12.14. Oddziaływanie na zabytki i dobra materialne	71
13. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczenie, kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko.....	72
14. Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru.....	73
Spis map	74
Spis tabel.....	74
Spis załączników	74

1. Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Niniejsza prognoza oddziaływania na środowisko została opracowana, na rzecz *Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Włocławskiego na lata 2025 – 2030 z perspektywą na lata 2031 – 2033*. Celem prognozy jest kompleksowa analiza możliwego oddziaływania na poszczególne elementy środowiska, przewidziane w programie ochrony środowiska (dalej POŚ), wraz z oceną występowania oddziaływań skumulowanych oraz z możliwymi do zastosowania rozwiązaniami alternatywnymi, a także z potrzebą działań kompensacyjnych. Program zawiera określone cele, kierunki oraz zadania wskazane do realizacji w latach 2025-2030 wraz z ich przedłużeniem do roku 2033. Wykonana analiza obecnego stanu środowiska w powiecie włocławskim wskazuje na problemy związane z jego stanem środowiska. Przedsięwzięcia, które zostały ujęte w POŚ mają główny cel – poprawę stanu jakości środowiska na terenie powiatu. Brak realizacji POŚ może prowadzić do pogorszenia stanu środowiska, co w konsekwencji może spowodować nieodwracalne szkody.

Wykonany POŚ jest spójny z celami i działaniami zawartymi w dokumentach ustanowionych na szczeblu lokalnym, regionalnym, wojewódzkim i krajowym, szczególnie z przyjętym Programem ochrony środowiska województwa kujawsko-pomorskiego na lata 2022-2030.

Problemy i zagrożenia środowiska przyrodniczego na terenie powiatu zostały określone na podstawie dostępnych materiałów. Analiza dotyczyła wszystkich elementów środowiska: jakości powietrza atmosferycznego, klimatu akustycznego, zasobów wodnych, gospodarki wodno-ściekowej, gospodarowania odpadami, ochrony przyrody, promieniowania elektromagnetycznego, zasobów geologicznych, gleb, poważnych awarii przemysłowych oraz edukacji ekologicznej.

Głównym problemem w zakresie jakości powietrza jest spalanie węgla w paleniskach domowych, niski udział OZE oraz sieci gazowej i ciepłowniczej na terenie niektórych gmin. Postępujący ruch drogowy, powodujący wzrost zanieczyszczeń pochodzących ze spalania paliw przez samochody także powoduje pogorszenie stanu jakości powietrza atmosferycznego.

Zły stan techniczny pojazdów jak i przebieg dróg europejskich, krajowych i wojewódzkich przez powiat prowadzi do zagrożenia hałasem. Zagrożeniem dla tego obszaru interwencji jest wzrost liczby zarejestrowanych pojazdów drogowych oraz pogarszający się stan techniczny dróg.

W przypadku stanu wód, zagrożenie stanowi infiltracja zanieczyszczeń z rolnictwa i spływ powierzchniowy wraz z wodami opadowymi, zanieczyszczenia pochodzenia komunalnego oraz zbyt wolny rozwój sieci kanalizacji deszczowych w stosunku do wzrostu powierzchni terenów utwardzonych.

W obrębie granic administracyjnych jednostki objętej opracowaniem, znajdują się liczne obszary oraz obiekty chronione. Zagrożenie dla utrzymania ich właściwego stanu są niskie zasoby wody, brak funduszy na inwestycje zmierzające do poprawy stanu fauny i flory oraz małe zainteresowanie mieszkańców edukacją ekologiczną. Wiąże się z tym zanieczyszczenie powietrza jak i wód czy degradacja gleb.

Brak realizacji ustaleń POŚ może wpłynąć na pogorszenie jakości środowiska, w tym głównie w zakresie jakości powietrza, wód oraz gleb, co przyczynia się do negatywnego oddziaływania na jakość środowiska jako

całości. W ramach analizy oceniono szczegółowo, możliwe oddziaływania zadań przewidzianych w projekcie POŚ na poszczególne elementy środowiska.

Pozytywny wpływ na stan czystości powietrza będą miały działania dotyczące ograniczenia wielkości emisji, szczególnie pochodzące ze źródeł komunikacyjnych. Zadania, takie jak termomodernizacja budynków użyteczności publicznej i zbiorowego zamieszkania oraz budynków jednorodzinnych oraz zastosowanie odnawialnych źródeł energii w budynkach stanowiących własność publiczną przyczynią się do ograniczenia wielkości emisji powierzchniowej. Poprawa infrastruktury drogowej przyczyni się do zmniejszenia ilości zanieczyszczeń ze źródeł liniowych.

Budowa i modernizacja sieci wodociągowej oraz sieci kanalizacyjnej, kontrola częstotliwości i sposobu pozbywania się nieczystości płynnych przez właścicieli nieruchomości oraz kontrola funkcjonowania oczyszczalni przydomowych będą pozytywnie oddziaływać na stan czystości wód podziemnych. Także ważne jest prowadzenie monitoringu jakości powietrza, hałasu, wód powierzchniowych i podziemnych oraz gleb w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska.

Program Ochrony Środowiska przewiduje działania, które powinny przyczynić się do poprawy jakości środowiska. Polegają one głównie na zachowaniu lub odtwarzaniu właściwego stanu siedlisk i gatunków przez realizację zadań ochronnych wyznaczonych dla obszarów chronionych i rezerwatów przyrody. Wpływ pośredni będą miały działania z zakresu ograniczenia emisji gazów cieplarnianych m.in. poprzez prowadzenie działań termomodernizacyjnych, wykorzystanie OZE czy wymiana źródeł ciepła na ekologiczne. Walory krajobrazowe ulegną poprawie w przypadku prowadzenia prac remontowych budynków. Inwestycje zajmujące obszary o dużej powierzchni (np. wielkoobszarowe farmy fotowoltaiczne), mogą negatywnie wpłynąć na krajobraz, jeśli aspekt ten zostanie pominięty na etapie projektowania przedsięwzięć.

Realizacja programu spowoduje poprawę jakości środowiska, co wpłynie na ogólne zadowolenie wśród mieszkańców gmin i powiatu. Poprawa czystości wód oraz jakości powietrza wpłynie pozytywnie na zdrowie i jakość życia ludzi. Negatywne skutki mogą powodować inwestycje dotyczące ruchu drogowego czy innej infrastruktury. Jednak skutki te będą dotyczyć czasowego utrudnienia i pogorszenia jakości powietrza wraz ze wzrostem emisji hałasu. Zakończą się wraz z zakończeniem realizacji działania. Ograniczenie wielkości emisji zanieczyszczeń do powietrza oraz w pełni rozwinięta sieć kanalizacyjna, poprawi stan jakości gleb. Monitoring zanieczyszczeń gleb i powierzchni ziemi, będzie miał pozytywny wpływ na ich ochronę. Wdrażanie założeń POŚ wymaga stosowania monitoringu stanu ich realizacji. W tym celu zostały określone wskaźniki, służące do oceny stopnia realizacji celów środowiskowych.

2. Wstęp

Prognoza oddziaływania na środowisko, sporządzana w odniesieniu do wszystkich zasadniczych stref rozwojowych – tj. społecznej, gospodarczej oraz ekologicznej – stanowi instrument umożliwiający wdrożenie długookresowego planowania strategicznego oraz programowania, pozostających w ścisłym związku z procesem realizacji przedsięwzięć inwestycyjnych. Podstawą tych działań jest przyjęcie koncepcji zrównoważonego rozwoju oraz ładu przestrzennego jako nadrzędnych zasad kształtowania polityki przestrzennej i środowiskowej.

Zrównoważony rozwój rozumiany jest jako proces obejmujący integrację działań politycznych, gospodarczych i społecznych, przy jednoczesnym zapewnieniu równowagi przyrodniczej oraz trwałości podstawowych procesów zachodzących w środowisku naturalnym. Jego celem jest zagwarantowanie, aby zarówno współczesne, jak i przyszłe pokolenia miały możliwość zaspokajania swoich fundamentalnych potrzeb w sposób bezpieczny i stabilny.

Ład przestrzenny natomiast należy pojmować jako takie ukształtowanie i organizację przestrzeni, które tworzą spójną i harmonijną całość, uwzględniającą w uporządkowanych relacjach wszystkie istotne uwarunkowania i wymagania: funkcjonalne, społeczno-gospodarcze, środowiskowe, kulturowe, a także kompozycyjno-estetyczne.

2.1. Cel prognozy

Zgodnie z art. 46 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2024 poz. 1112), Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Włocławskiego podlega obowiązkowi przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Integralną częścią tej procedury jest sporządzenie prognozy oddziaływania na środowisko.

Celem sporządzenia prognozy dla Programu Ochrony Środowiska jest w szczególności:

1. Dokonanie oceny stopnia oraz sposobu uwzględnienia założeń, priorytetów i wytycznych wynikających z obowiązujących dokumentów strategicznych w treści programu ochrony środowiska;
2. Identyfikacja oraz analiza potencjalnych znaczących negatywnych oddziaływań, mogących wystąpić na obszarach objętych ochroną prawną;
3. Określenie możliwości oraz zasad ograniczania ewentualnych niekorzystnych skutków oddziaływania na środowisko, związanych z realizacją działań zaplanowanych w Programie, wraz ze wskazaniem alternatywnych rozwiązań sprzyjających minimalizacji obciążeń środowiskowych.

2.2. Zakres prognozy

Zakres prognozy oddziaływania na środowisko został określony w oparciu o art. 51 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2024 poz. 1112). Prognoza ta obejmuje zarówno elementy obligatoryjne wskazane w przepisach prawa, jak i zagadnienia wynikające ze specyfiki obszaru objętego Programem Ochrony Środowiska dla Powiatu Włocławskiego.

Zgodnie z wymogami ustawowymi prognoza zawiera w szczególności:

- a. informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,
- b. informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
- c. propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania,
- d. informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko,
- e. streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym,
- f. oświadczenie autora, a w przypadku gdy wykonawcą prognozy jest zespół autorów – kierującego tym zespołem, o spełnieniu wymagań, o których mowa w art. 74a ust. 2, stanowiące załącznik do prognozy;
- g. datę sporządzenia prognozy, imię, nazwisko i podpis autora, a w przypadku gdy wykonawcą prognozy jest zespół autorów – imię, nazwisko i podpis kierującego tym zespołem oraz imiona, nazwiska i podpisy członków zespołu autorów;

określa, analizuje i ocenia:

- a. istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu,
- b. stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,
- c. istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody,
- d. cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu,
- e. przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na:
 - różnorodność biologiczną,
 - ludzi,
 - zwierzęta,
 - rośliny,
 - wodę,
 - powietrze,
 - powierzchnię ziemi,
 - krajobraz,
 - klimat,
 - zasoby naturalne,

- zabytki,
- dobra materialne,
- z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy.

a także przedstawia:

- a. rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru,
- b. biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru - rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

3. Informacje o zawartości i głównych celach Programu Ochrony Środowiska

3.1. Cele projektowanego dokumentu

Przedmiotem Prognozy jest Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Włocławskiego na lata 2025 – 2030 z perspektywą na lata 2031 – 2033 (dalej POŚ), który porusza szeroko rozumianą problematykę z zakresu ochrony środowiska na terenie danej jednostki terytorialnej. Celem opracowania POŚ jest przeprowadzenie analizy obecnego stanu środowiska naturalnego powiatu i gmin oraz określenie kierunków działań bieżących i długofalowych samorządu w zakresie ochrony środowiska.

Do realizacji powyższego celu nadrzędnego Programu, określono poszczególne priorytety i cele ekologiczne, rodzaj i harmonogram zadań proekologicznych oraz środki i mechanizmy niezbędne do osiągnięcia wyznaczonych celów.

W Programie zostały opracowane cele środowiskowe odnoszące się do poszczególnych elementów:

1. Ochrona dziedzictwa przyrodniczego, w tym:
 - Ochrona przyrody i krajobrazu;
 - Ochrona powierzchni ziemi;
 - Ochrona zasobów kopalin.
2. Zrównoważone wykorzystanie materiałów, wody i energii, w tym:
 - Wykorzystanie wód, energii i produkcja odpadów;
 - Korzystanie ze źródeł odnawialnych;
 - Kształtowanie zasobów wodnych oraz ochrona skutkami suszy.
3. Jakość środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego, w tym:
 - Jakość wód;
 - Jakość powietrza;
 - Gospodarka odpadami;
 - Oddziaływanie hałasu;
 - Oddziaływanie pól elektromagnetycznych.

3.2. Powiązania Programu z innymi dokumentami strategicznymi

Jednym z priorytetowych dokumentów krajowych, przyjętych przez Radę Ministrów uchwałą nr 67 z dnia 16 lipca 2019 r., jest **Polityka ekologiczna państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej**. Głównym celem jest *rozwój potencjału środowiska na rzecz obywateli i przedsiębiorców*. Rolą PEP jest zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego Polski oraz wysokiej jakości życia dla mieszkańców. Wzmacnia działania rządu polegające na budowie innowacyjnej gospodarki z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju.

Cele szczegółowe będą realizowane przez kierunki interwencji takie jak:

- zrównoważone gospodarowanie wodami, w tym zapewnienie dostępu do czystej wody dla społeczeństwa i gospodarki oraz osiągnięcie dobrego stanu wód,
- likwidacja źródeł emisji zanieczyszczeń do powietrza lub istotne zmniejszenie ich oddziaływania,
- ochrona powierzchni ziemi, w tym gleb,
- przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska oraz zapewnienie bezpieczeństwa biologicznego, jądrowego i ochrony radiologicznej,
- zarządzanie zasobami dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego, w tym ochrona i poprawa stanu różnorodności biologicznej i krajobrazu,
- wspieranie wielofunkcyjnej i trwale zrównoważonej gospodarki leśnej,
- gospodarka odpadami w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym,
- zarządzanie zasobami geologicznymi przez opracowanie i wdrożenie polityki surowcowej państwa,
- wspieranie wdrażania ekoinnowacji oraz upowszechnianie najlepszych dostępnych technik BAT (polegają na określaniu granicznych wielkości emisji dla większych zakładów przemysłowych),
- przeciwdziałanie zmianom klimatu,
- adaptacja do zmian klimatu oraz zarządzanie ryzykiem klęsk żywiołowych,
- edukacja ekologiczna, w tym kształtowanie wzorców zrównoważonej konsumpcji,
- usprawnienie systemu kontroli i zarządzania ochroną środowiska oraz doskonalenie systemu finansowania.

Koncepcja Rozwoju Kraju 2050 (KRK), przyjęta uchwałą nr 93 Rady Ministrów z dnia 25 lipca 2025 r. w sprawie przyjęcia Koncepcji Rozwoju Kraju 2050 zarysowuje celowo wyidealizowaną wizję kraju w 2050 r. wyznaczającą poziom ambicji dla przyszłych polityk publicznych. KRK to dokument mający umożliwić najlepsze wybory strategiczne w perspektywie nadchodzącego ćwierćwiecza, w ramach średniookresowych strategii i polityk publicznych wdrażanych przez rząd, samorząd terytorialny i innych interesariuszy gry o rozwój. KRK określa następujące wizje:

- **PODMIOTOWE SPOŁECZEŃSTWO:** otwarte, inkluzywne, zdrowe, adaptujące się do postępu technologicznego oraz konsekwencji zmian demograficznych i klimatu.
- **GOSPODARKA PRZYSZŁOŚCI:** innowacyjna, odpowiedzialna, odporna na szoki i kryzysy.
- **ZACHOWANE ŚRODOWISKO NATURALNE:** należyta ochrona ekologicznych zasobów kraju warunkująca zdrowie ludzi i ekosystemów.
- **NOWOCZESNA POLSKA:** odporna, demokratyczna, solidarna i bezpieczna w układach międzynarodowych.
- **WSPÓLNA PRZESTRZEŃ:** dobrze zaplanowana i funkcjonalna.

W zakresie zachowania środowiska naturalnego dokument opisuje wizję Polski jako kraju dbającego o środowisko i zrównoważony rozwój. Środowisko naturalne jest wysokiej jakości, powszechnie dostępne i chronione. Wzrosła świadomość ekologiczna społeczeństwa i decydentów, co przełożyło się na odpowiedzialne korzystanie z zasobów oraz promowanie proekologicznego stylu życia. Rozszerzono obszary chronione,

szczególnie mokradła, lasy i siedliska gatunków zagrożonych, przeprowadzono renaturyzację rzek oraz odtworzono tereny podmokłe, dbając o korytarze ekologiczne. Nowe technologie w energetyce, transporcie i budownictwie poprawiły jakość powietrza i wspierały zrównoważoną mobilność. Wprowadzono gospodarkę o obiegu zamkniętym oraz technologie oszczędzające wodę, zmniejszając presję na gleby i wody. Gospodarstwa rolne zapewniają bezpieczeństwo żywnościowe. Dzięki adaptacji do zmian klimatu i zazielenianiu miast Polska stała się bardziej odporna na kryzysy klimatyczne, a warunki życia – zwłaszcza w miastach – uległy poprawie.

Transport jest jednym z najważniejszych czynników determinujących rozwój gospodarczy kraju. W celu wyznaczenia najważniejszych kierunków działań i ich koordynacji w zakresie osiągnięcia tak zidentyfikowanego celu strategicznego opracowano **Strategię Zrównoważonego Rozwoju Transportu do 2030 roku**, przyjętą uchwałą nr 105/2009 Rady Ministrów z dnia 24 września 2019 r. Głównym celem krajowej polityki transportowej jest zwiększenie dostępności transportowej oraz poprawa bezpieczeństwa uczestników ruchu i efektywności sektora transportowego poprzez utworzenie spójnego, zrównoważonego, innowacyjnego i przyjaznego użytkownikowi systemu transportowego na poziomie krajowym, europejskim i globalnym. Osiągnięcie tego celu pozwoli na rozwijanie dogodnych warunków, sprzyjających stabilnemu rozwojowi gospodarczemu kraju.

Realizacja celu głównego w perspektywie do 2030 r. wymaga podjęcia następujących działań:

- budowy zintegrowanej i wzajemnie powiązanej sieci transportowej służącej konkurencyjnej gospodarce;
- poprawy sposobu organizacji i zarządzania systemem transportowym;
- zmiany w indywidualnej i zbiorowej mobilności (chodzi m.in. o promocję transportu zbiorowego);
- poprawy bezpieczeństwa uczestników ruchu oraz przewożonych towarów;
- ograniczania negatywnego wpływu transportu na środowisko;
- poprawy efektywności wykorzystania publicznych środków na przedsięwzięcia transportowe.

W dokumencie zawarto konkretne projekty strategiczne mające na celu stworzenie spójnej sieci autostrad, dróg ekspresowych i linii kolejowych o wysokim standardzie, rozwiniętej sieci lotnisk, portów morskich i żeglugi śródlądowej oraz systemów transportu publicznego. Założono realizację 22 projektów strategicznych wynikających ze Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju przyjętej uchwałą nr 102 Rady Ministrów z dnia 17 września 2019 r. w sprawie przyjęcia "Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030" i nowych projektów, kluczowych dla rozwoju systemu transportowego Polski.

W dniu 15 października 2019 r. Rada Ministrów przyjęła uchwałą nr 123 **Strategię zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa 2030 (SZRWRiR)**. W strategii przedstawiono pogłębioną analizę możliwości rozwoju obszarów wiejskich, rolnictwa i rybactwa w wymiarze regionalnym, co umożliwiło określenie kluczowych kierunków ich rozwoju do 2030 r. Działania SZRWRiR 2030 będą finansowane z krajowych i zewnętrznych środków publicznych, do których należą m.in. środki pochodzące z budżetu UE na lata 2021-2027 (w tym m.in. wspólnej polityki rolnej, polityki spójności, wspólnej polityki rybołówstwa oraz środki w ramach programu „Horyzont Europa”). Wsparciem dla finansowania z poziomu kraju będą środki rozwojowe jednostek samorządu terytorialnego i środki prywatne.

W planowanych działaniach do 2030 r. przewidziano:

- utrzymanie zasady, że podstawą ustroju rolnego będą gospodarstwa rodzinne;

- wspieranie zrównoważonego rozwoju małych, średnich i dużych gospodarstw rolnych;
- większe niż dotychczas wykorzystanie potencjału sektora rolno-spożywczego dzięki rozwojowi nowych umiejętności i kompetencji jego pracowników, a także przez wykorzystanie najnowszych technologii w produkcji i zastosowanie rozwiązań cyfrowych oraz tworzenie warunków do kreowania innowacyjnych produktów;
- budowanie konkurencyjnej pozycji polskiej żywności na rynkach zagranicznych, której znakiem rozpoznawczym będzie wysoka jakość i nawiązanie do najlepszych polskich tradycji, a także dostosowanie produktów rolno-spożywczych do zmieniających się wzorów konsumpcji (np. rosnącego zainteresowania żywnością ekologiczną);
- prowadzenie produkcji rolniczej i rybnej z poszanowaniem zasad ochrony środowiska oraz dostosowanie sektora rolno-spożywczego do zmian klimatu, w tym m.in. w zakresie dostępności do wody;
- dynamiczny rozwój obszarów wiejskich we współpracy z miastami, którego efektem będzie stabilny i zrównoważony wzrost gospodarczy, zapewniający każdemu mieszkańcowi wsi godną pracę, a mieszkańcom miast dostęp do zdrowej, polskiej żywności;
- tworzenie warunków do poprawy mobilności zawodowej mieszkańców wsi oraz wykorzystywania przez nich szans na rozwój i zmianę kwalifikacji, wynikających z powstawania nowych sektorów gospodarki (jak np. biogospodarki).

Jednym z sektorowych dokumentów, z którym powinny być spójne programy ochrony środowiska jest **Krajowy Program Ochrony Powietrza do 2025 r.** (z perspektywą do 2030 r. oraz do 2040 r.). Głównym celem Krajowego Programu Ochrony Powietrza jest *poprawa jakości życia mieszkańców Rzeczypospolitej Polskiej, z naciskiem na ochronę ich zdrowia i warunków życia, z uwzględnieniem ochrony środowiska, przyczyniając się tym samym do poprawy stanu jakości powietrza.*

Dokument strategiczny Ministra Klimatu i Środowiska określa działania naprawcze do realizacji w perspektywie krótkoterminowej do 2025 r., średnioterminowej do 2030 r. oraz długoterminowej do 2040 r., które będą nie tylko spójne z dotychczas realizowaną polityką poprawy jakości powietrza oraz przeciwdziałania zmianom klimatu na poziomie krajowym oraz wojewódzkim i gminnym, ale przede wszystkim będą określać nowe kierunki działań w tym obszarze. Program określa 6 kierunków interwencji:

1. Ograniczenie emisji zanieczyszczeń powietrza z sektora bytowo-komunalnego.
2. Ograniczenie emisji zanieczyszczeń powietrza z sektora transportu drogowego.
3. Ograniczenie poziomu zanieczyszczeń powietrza w miastach, polityka miejska.
4. Zwiększenie udziału czystej energii, ciepła, rozwój odnawialnych źródeł energii.
5. Edukacja ekologiczna.
6. Źródła finansowania działań określonych w AKPOP.
7. Ograniczanie emisji zanieczyszczeń powietrza z pozostałych sektorów mających wpływ na stan powietrza, w tym z uwzględnieniem działań dla sektora mieszkalnictwa do realizacji na obszarach wiejskich.

Krajowy plan gospodarki odpadami 2028 (KPGO 2028) przyjęty uchwałą nr 96 Rady Ministrów z dnia 12 czerwca 2023 r. Dokument obejmuje zakres działań niezbędnych dla zapewnienia zintegrowanej gospodarki odpadami w kraju. Przedstawione w KPGO 2028 cele i zadania dotyczą lat 2022–2028 oraz perspektywicznie okresu do 2035 r. Celami KPGO 2028 jest m.in.:

- dążenie do poziomu recyklingu i przygotowania do ponownego użycia papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła pochodzących ze strumieni odpadów komunalnych w wys. 55 proc. dla 2025 r. i 65 proc. dla 2035 r.,
- minimalizacja składowanych odpadów do poziomu 30 proc. w 2025 r. i 10 proc. w 2035 r.,
- wspieranie działań w zakresie ponownego użycia produktu,
- szeroko pojęte ZPO (zapobieganie powstawaniu odpadów), ze szczególnym uwzględnieniem ZPO żywności,
- zapewnienie utrzymania poziomów wydajności recyklingu zużytych baterii i akumulatorów,
- osiągnięcie odpowiedniego poziomu odzysku i recyklingu odpadów powstających z produktów, m.in. odpadów opakowaniowych, zużytych opon, olejów odpadowych.

Dla osiągnięcia wymienionych celów określone zostały kierunki działań dotyczące edukacji ekologicznej, rozwoju selektywnego zbierania odpadów, oraz m.in. prowadzenie kontroli przez inspekcję ochrony środowiska, prowadzenie kampanii informacyjno – edukacyjnych mających na celu wzrost świadomości ekologicznej w zakresie gospodarki odpadami, wspieranie budowy sieci napraw i ponownego użycia produktów.

Program ochrony środowiska powinien wypełniać także zapisy **Strategicznego planu adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030 (SPA)**, opracowany przez Ministerstwo Środowiska w październiku 2013 r. Dokument wskazuje cele i kierunki działań adaptacyjnych, które należy podjąć w najbardziej wrażliwych sektorach i obszarach w okresie do roku 2020: gospodarce wodnej, rolnictwie, leśnictwie, różnorodności biologicznej i obszarach Natura 2000, ponadto w zdrowiu, energetyce, budownictwie, transporcie, obszarach górskich, strefie wybrzeża, gospodarce przestrzennej i obszarach zurbanizowanych. Zaproponowano cele, kierunki działań oraz konkretne działania, które korespondują z dokumentami strategicznymi i strategiami rozwoju i jednocześnie stanowią ich niezbędne uzupełnienie w kontekście adaptacji. Głównym celem SPA *jest zapewnienie zrównoważonego rozwoju oraz efektywnego funkcjonowania gospodarki i społeczeństwa w warunkach zmian klimatu.*

Kolejnym dokumentem sektorowym, jaki powinien być uwzględniony, jest szósta aktualizacja **Krajowego programu oczyszczania ścieków komunalnych**, przyjęta obwieszczeniem Ministra Infrastruktury z dnia 17 marca 2023 r. w sprawie ogłoszenia aktualizacji krajowego programu oczyszczania ścieków komunalnych. Dokument dotyczy 1524 aglomeracji. Z przedstawionych przez aglomerację zamierzeń inwestycyjnych wynika, że w ramach szóstej aktualizacji planowane jest wybudowanie 60 nowych oczyszczalni ścieków oraz przeprowadzenie innych inwestycji w 978 oczyszczalniach. Planowane jest również wybudowanie 8 022 km nowej sieci kanalizacyjnej oraz zmodernizowanie 3 173 km sieci istniejącej.

Jednym z istotniejszych dokumentów, z którymi powinien być zgodny POŚ jest **Program ochrony środowiska województwa kujawsko-pomorskiego na lata 2022-2030**, uchwalony uchwałą nr XLVIII/646/22

z dnia 29 sierpnia 2022 r. przez Sejmik Województwa Kujawsko-Pomorskiego. Dla poszczególnych obszarów interwencji zdefiniowano następujące cele:

1. Ochrona klimatu i jakości powietrza:

- 1.1. Ograniczenie emisji zanieczyszczeń pyłowych i gazowych oraz gazów cieplarnianych,
- 1.2. Poprawa warunków aerosanitarnych mierzona osiągnięciem norm dla poziomów dopuszczalnych i docelowych PM10 i benzo(a)pirenu oraz poziomów celów długoterminowych ozonu,
- 1.3. Adaptacja do zmian klimatu.

2. Zagrożenia hałasem:

- 2.1. Ograniczenie presji hałasu na środowisko i mieszkańców. Poprawa klimatu akustycznego obszaru województwa.

3. Pola elektromagnetyczne:

- 3.1. Ochrona przed ponadnormatywnym promieniowaniem elektromagnetycznym (PEM).

4. Gospodarowanie wodami:

- 4.1. Zapobieganie utracie zasobów wodnych,
- 4.2. Minimalizowanie występowania suszy,
- 4.3. Ograniczenie ryzyka powodziowego,
- 4.4. Poprawa jakości wód,
- 4.5. Sukcesywne zwiększanie retencji wodnej.

5. Gospodarka wodno-ściekowa:

- 5.1. Zapewnienie wystarczającej ilości wody na cele komunalne dobrej jakości,
- 5.2. Zapewnienie bezpiecznego dla środowiska unieszkodliwiania ścieków.

6. Zasoby geologiczne:

- 6.1. Racjonalne pozyskiwanie zasobów kopalin,
- 6.2. Przywracanie środowisku terenów poeksploatacyjnych,
- 6.3. Przeciwdziałanie rozwojowi procesów osuwiskowych.

7. Gleby:

- 7.1. Ochrona zasobu gleb najwyższych klas bonitacyjnych (kluczowego zasobu rolniczej przestrzeni produkcyjnej),
- 7.2. Poprawa stanu i walorów użytkowych zasobów glebowych.

8. Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów:

- 8.1. Racjonalna gospodarka odpadami zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami.

9. Zasoby przyrodnicze:

- 9.1. Prowadzenie zrównoważonej polityki przestrzennej uwzględniającej potrzeby zachowania walorów przyrodniczych obszarów o wysokim potencjale przyrodniczym,
- 9.2. Zapewnienie ciągłości przestrzennej systemu przyrodniczego województwa,
- 9.3. Ochrona korytarzy ekologicznych,
- 9.4. Zwiększenie zasobów zieleni leśnej.

10. Zagrożenia poważnymi awariami:

10.1. Zwiększenie bezpieczeństwa mieszkańców, zmniejszenie zagrożenia oraz minimalizacja skutków w przypadku awarii.

Kolejnym ważnym dokumentem o charakterze programowym oraz wdrożeniowym jest projekt **Planu gospodarki odpadami województwa kujawsko-pomorskiego na lata 2023-2028 z perspektywą na lata 2029-2034**, przyjęty uchwałą nr 35/1679/24 z dnia 31 grudnia 2024 r. przez Sejmik Województwa Kujawsko-Pomorskiego. Plan jest wyrazem polityki regionalnej ukierunkowanej na zapobieganie powstawaniu odpadów oraz ponowne ich wykorzystanie, które prowadzi do oszczędzania surowców naturalnych. W planie przyjęto kilka celów z podziałem na:

1. odpady komunalne, w tym odpady ulegające biodegradacji,

2. odpady żywności,

3. odpady powstające z produktów:

- oleje odpadowe,
- zużyte opony,
- zużyte baterie i zużyte akumulatory,
- zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny,
- opakowania i odpady opakowaniowe,
- pojazdy wycofane z eksploatacji,

4. odpady niebezpieczne:

- odpady medyczne i weterynaryjne,
- odpady zawierające PCB i rtęć,
- odpady zawierające azbest,

5. odpady pozostałe:

- odpady z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej,
- komunalne osady ściekowe,
- odpady ulegające biodegradacji inne niż komunalne,
- odpady z wybranych gałęzi gospodarki.

Innym strategicznym dokumentem jest **Strategia rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 roku – Strategia Przyspieszenia 2030+** przyjęta uchwałą nr XXVIII/399/20 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 21 grudnia 2020 r.. Celem nadrzędnym dokumentu jest „Jakość życia typowa dla wysokorozwiniętych regionów europejskich”. Samorząd Województwa przyjął następującą obszarów rozwoju i cele główne oraz operacyjne:

1. Obszar Społeczeństwo:

1.1. Cel główny: Skuteczna edukacja,

Cele operacyjne:

- Podniesienie jakości kształcenia i wychowania,

- Edukacja dla gospodarki opartej na wiedzy i nowoczesnych technologiach,
- Kształtowanie środowiska edukacyjnego,
- Rozwój szkolnictwa wyższego.

1.2. Cel główny: Zdrowe, aktywne i zamożne społeczeństwo,

Cele operacyjne:

- Aktywność społeczna i rozwój społeczeństwa obywatelskiego,
- Rozwój wrażliwy społecznie,
- Zdrowie,
- Kultura, sztuka i dziedzictwo narodowe,
- Sport i aktywność fizyczna.

2. Obszar Gospodarka:

2.1. Cel główny: Konkurencyjna gospodarka,

Cele operacyjne:

- Odbudowa gospodarki po COVID-19,
- Innowacyjna gospodarka – nauka, badania i wdrożenia,
- Rozwój przedsiębiorczości,
- Rozwój sektora rolno-spożywczego,
- Rozwój turystyki,
- Internacjonalizacja gospodarki,
- Nowoczesny rynek pracy.

3. Obszar Przestrzeń:

3.1. Cel główny: Dostępna przestrzeń i czyste środowisko

Cele operacyjne:

- Infrastruktura rozwoju społecznego,
- Środowisko przyrodnicze,
- Przestrzeń kulturowa,
- Przestrzeń dla gospodarki,
- Infrastruktura transportu,
- Infrastruktura techniczna,
- Czysta energia i bezpieczeństwo energetyczne,
- Potencjały endogeniczne.

4. Obszar Spójność:

4.1. Cel główny: Spójne i bezpieczne województwo

Cele operacyjne:

- Transport publiczny,
- Cyfryzacja,

- Bezpieczeństwo,
- Współpraca dla rozwoju regionu.

Program ochrony środowiska przed hałasem jest dokumentem, którego opracowanie ma na celu dostosowanie poziomu hałasu w środowisku do dopuszczalnego. W ramach tego programu określone są niezbędne priorytety i wskazywane są kierunki i działania naprawcze mające na celu zmniejszenie uciążliwości akustycznej oraz ograniczenie poziomu hałasu w środowisku na terenach chronionych akustycznie, w tym na terenach zabudowy mieszkaniowej. Jest to dokument strategiczny, wpisujący się w długoterminowy plan ochrony mieszkańców województwa przed hałasem i stanowią ważny element polityki ekologicznej województwa. Program ochrony środowiska przed hałasem stanowi akt prawa miejscowego i tworzony jest w drodze uchwały sejmiku województwa. W dniu 17 czerwca 2024 r. Sejmik Województwa Kujawsko-Pomorskiego uchwalił Nr III/72/24 przyjął program ochrony środowiska przed hałasem dla województwa kujawsko-pomorskiego.

Nadrzędnym celem tego programu jest stworzenie mniej hałaśliwego i zrównoważonego środowiska, podniesienie świadomości społeczeństwa na temat negatywnych skutków hałasu oraz wdrażanie i promowanie działań mających na celu jego ograniczenie, przy czym jest to działanie wieloletnie, którego realizacja stała się obowiązkiem krajów członkowskich Unii Europejskiej. Dokument określa następujące cele i kierunki działań:

Cel nr 1. Wyeliminowanie przekroczeń dopuszczalnych norm hałasu drogowego na terenach mieszkaniowych,

Kierunek 1.1 Obniżenie emisji hałasu drogowego,

Kierunek 1.2 Ochrona terenów zagrożonych hałasem drogowym,

Cel nr 2. Przeciwdziałanie pogorszeniu klimatu akustycznego pochodzącego od hałasu szynowego na terenach mieszkaniowych,

Kierunek 2.1 Obniżenie emisji hałasu szynowego,

Kierunek 2.2 Ochrona terenów zagrożonych hałasem szynowym,

Cel nr 3. Utrzymanie emisji hałasu lotniczego na dotychczasowym poziomie,

Cel nr 4. Utrzymanie emisji hałasu przemysłowego na dotychczasowym poziomie,

Kierunek 4.1 Wdrażanie stosownych procedur antyhałasowych oraz ich przestrzeganie i kontrola,

Cel nr 5. Przeciwdziałanie pogorszeniu klimatu akustycznego w województwie i jego negatywnym skutkom oraz zwiększenie powierzchni terenów wolnych od hałasu,

Kierunek 5.1 Realizacja zapisów lokalnych i ponadlokalnych dokumentów strategicznych oraz aktów prawa miejscowego,

Kierunek 5.2 Zwiększenie świadomości zagrożenia hałasem,

Kierunek 5.3 Ograniczenie wpływu hałasu w miejscu chronionym,

Kierunek 5.4 Świadome zarządzanie źródłem hałasu,

Kierunek 5.5 Monitoring realizacji działań wynikających z POH.

Przechodząc w myśl kolejnego obszaru interwencji, **Sejmik Województwa Kujawsko-Pomorskiego uchwalił następujące programy ochrony powietrza** poniższymi zapisami:

- Program ochrony powietrza w zakresie pyłu zawieszonego PM₁₀, PM_{2,5} oraz benzo(a)pirenu dla strefy aglomeracja bydgoska – aktualizacja uchwalony przez Sejmik Województwa Kujawsko-Pomorskiego

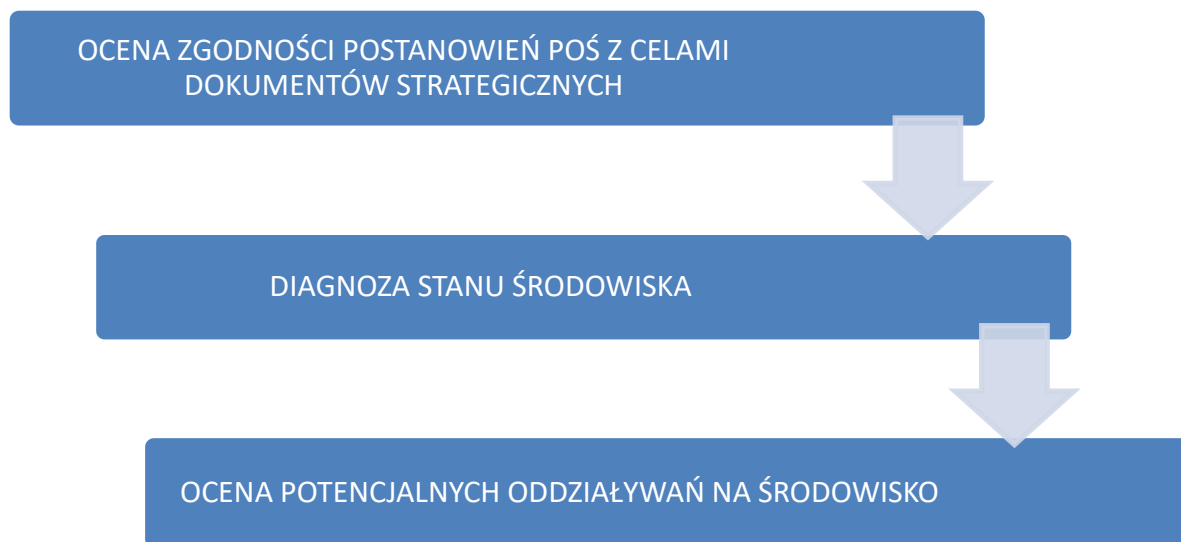
Uchwałą Nr LIX/806/23 z dnia 26 czerwca 2023 r. (Załącznik nr 1), wraz z uzasadnieniem wynikającym z art. 42 pkt 2 (Załącznik nr 2) ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko,

- Program ochrony powietrza w zakresie pyłu zawieszonego PM10, PM2,5 oraz benzo(a)pirenu dla strefy kujawsko-pomorskiej – aktualizacja uchwalony przez Sejmik Województwa Kujawsko-Pomorskiego Uchwałą Nr LIX/804/23 z dnia 26 czerwca 2023 r. (Załącznik nr 1), wraz z uzasadnieniem wynikającym z art. 42 pkt 2 (Załącznik nr 2) ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko,
- Program ochrony powietrza w zakresie pyłu zawieszonego PM10, PM2,5 oraz benzo(a)pirenu dla strefy miasto Toruń – aktualizacja uchwalony przez Sejmik Województwa Kujawsko-Pomorskiego Uchwałą Nr LIX/805/23 z dnia 26 czerwca 2023 r. (Załącznik nr 1), wraz z uzasadnieniem wynikającym z art. 42 pkt 2 (Załącznik nr 2) ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko,
- Program ochrony powietrza w zakresie pyłu zawieszonego PM10, PM2,5 oraz benzo(a)pirenu dla strefy miasto Włocławek – aktualizacja uchwalony przez Sejmik Województwa Kujawsko-Pomorskiego Uchwałą Nr LIX/803/23 z dnia 26 czerwca 2023 r. (Załącznik nr 1), wraz z uzasadnieniem wynikającym z art. 42 pkt 2 (Załącznik nr 2) ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Powiat włocławski znajduje się w strefie kujawsko-pomorskiej.

4. Informacja o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy

Prognoza oceny oddziaływania na środowisko POŚ dla powiatu wrocławskiego została wykonana według poniższego schematu.

Pierwszym etapem sporządzenia prognozy dla projektu POŚ było wykonanie oceny zgodności postanowień projektowanego dokumentu z dokumentami strategicznymi na poziomie krajowym, wojewódzkim, regionalnym i lokalnym, odnoszących się do problemów emisji zanieczyszczeń, ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju.

Następnie dokonano diagnozy stanu środowiska w całym powiecie. Analizę stanu środowiska wykonano między innymi w oparciu o wyniki Państwowego Monitoringu Środowiska, dane statyczne GUS, opracowania kartograficzne oraz dane literaturowe. Analiza stanu środowiska pozwoliła na identyfikację najważniejszych problemów ochrony środowiska w powiecie oraz określenie trendów zmian w środowisku. Jednocześnie dane zebrane na tym etapie stanowiły materiał wejściowy dla oceny zmian w środowisku w przypadku braku wdrożenia działań ujętych w POŚ dla przedmiotowego obszaru.

Uwzględniając stan środowiska, posługując się metodą opisową dokonano oceny potencjalnych oddziaływań na środowisko, powodowanych przez zadania przewidziane w POŚ, w odniesieniu do poszczególnych komponentów środowiska.

Posłużono się następującymi kryteriami:

CHARAKTER ODDZIAŁYWANIA:

- pozytywne,
- negatywne,
- pozytywne jak i negatywne.

OKRES TRWANIA ODDZIAŁYWANIA:

- długoterminowe,

- średnioterminowe,
- krótkoterminowe.

BEZPOŚREDNIOŚĆ ODDZIAŁYWANIA:

- bezpośrednie,
- pośrednie,
- wtórne,
- skumulowane.

CZĘSTOTLIWOŚĆ ODDZIAŁYWANIA:

- chwilowe,
- stałe.

ZASIĘG ODDZIAŁYWANIA:

- miejscowe,
- lokalne,
- ponadlokalne,
- regionalne.

TRWAŁOŚĆ ODDZIAŁYWANIA:

- odwracalne,
- nieodwracalne.

INTENSYWNOŚĆ ODDZIAŁYWANIA:

- nieistotne,
- zauważalne,
- duże,
- zupełne.

5. Przewidywane metody analizy skutków realizacji postanowień Programu oraz częstotliwości jej przeprowadzania

Realizacja działań przewidzianych w Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Włocławskiego powinna być prowadzona w oparciu o systematyczny monitoring oraz mechanizmy szybkiego reagowania w przypadku stwierdzenia rozbieżności pomiędzy zakładanymi celami a stanem faktycznym. System monitoringu stanowi niezbędne narzędzie oceny przebiegu realizacji Programu oraz stopnia osiągania przyjętych w nim celów strategicznych i operacyjnych.

Monitoring prowadzony w ramach obowiązującego systemu sprawozdawczości, bazujący na zestawie ściśle określonych wskaźników ilościowych i jakościowych, będzie pełnił przede wszystkim funkcję informacyjną, kontrolną i weryfikującą. Pozwoli on na:

- bieżącą ocenę stopnia realizacji celów i zadań Programu,
- identyfikację ewentualnych opóźnień lub odchyleń w stosunku do przyjętych założeń,
- wdrażanie działań korygujących w sytuacjach wymagających interwencji.

System monitorowania efektów realizacji Programu powinien zapewniać ciągłą kontrolę jakości procesów związanych z zarządzaniem środowiskiem w ramach planowanych przedsięwzięć inwestycyjnych. Równocześnie umożliwi on właściwe regulowanie działalności podmiotów gospodarczych, a także usprawni funkcjonowanie systemu wydawania decyzji administracyjnych oraz udzielania stosownych zezwoleń.

Program Ochrony Środowiska określa zasady oceny i monitorowania skuteczności podejmowanych działań. Wskazuje zestaw wskaźników, które pozwalają na:

- jednoznaczne określenie stopnia realizacji poszczególnych zadań,
- pomiar efektów ekologicznych, społecznych i gospodarczych,
- ocenę zmian zachodzących w środowisku naturalnym.

Źródłem danych wykorzystywanych w ramach monitoringu będą w szczególności:

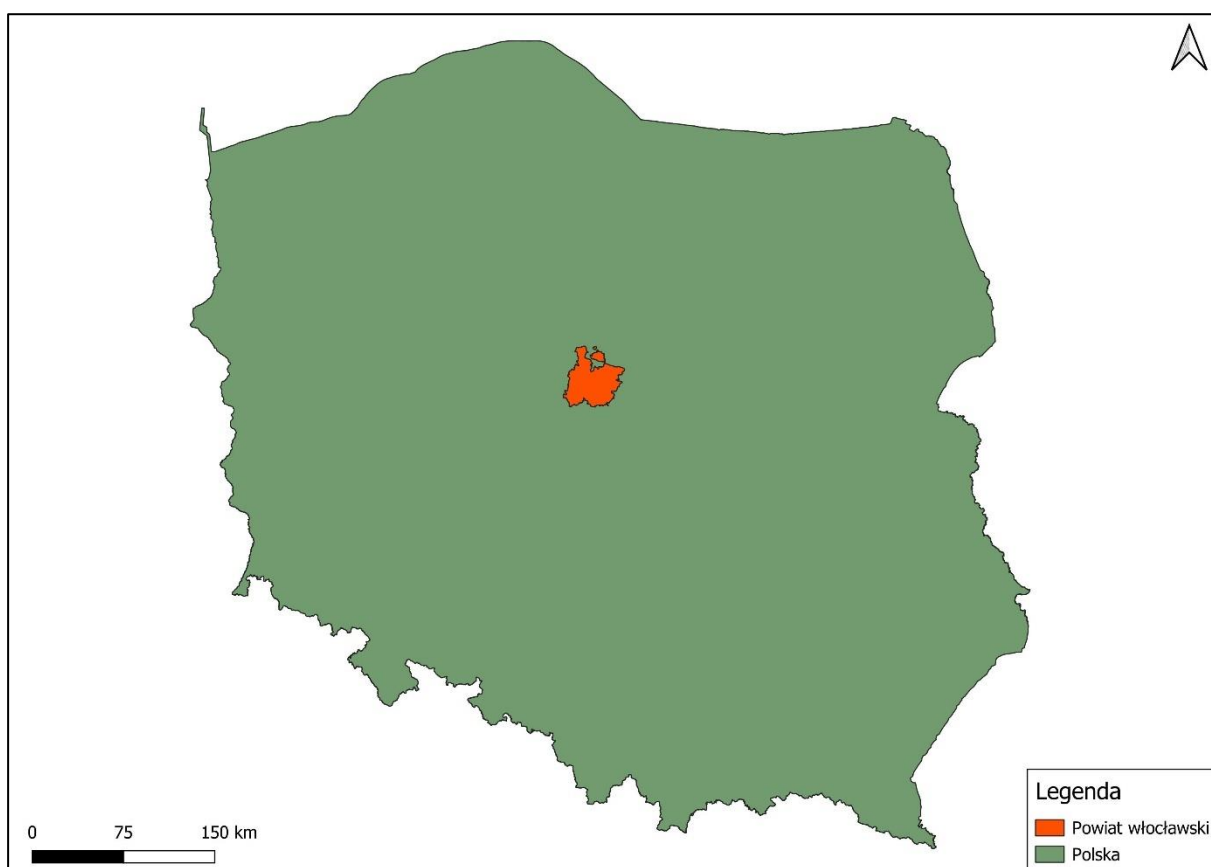
- Urząd Powiatu Włocławskiego,
- Główny Urząd Statystyczny,
- inne instytucje uczestniczące w procesie realizacji Programu, odpowiedzialne za gromadzenie i udostępnianie danych w zakresie ochrony środowiska.

Prawidłowa realizacja procesu oceny skutków wdrażania POŚ wymagać będzie ścisłej współpracy wszystkich jednostek i instytucji zaangażowanych w jego realizację.

Zgodnie z art. 18 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz.U. 2025 poz. 647), organ wykonawczy powiatu zobowiązany jest do sporządzania co dwa lata raportu z wykonania Programu Ochrony Środowiska i przedstawiania go Radzie Powiatu. Dokument ten stanowić będzie podstawę do oceny skuteczności realizacji Programu, a także do podejmowania decyzji dotyczących ewentualnych działań naprawczych i aktualizacji dokumentu.

6. Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko

Powiat wrocławski jest położony w centralnej części Polski (mapa 1). W związku z tym realizacja zapisów dokumentu nie spowoduje transgranicznego oddziaływania na środowisko. Zatem planowane zadania wyznaczone przez powiat nie wymagają przeprowadzenia postępowania, o którym mowa w Dziale VI ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o cenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2024 poz. 1112).

Mapa 1. Lokalizacja powiatu wrocławskiego na tle Polski

Źródło: Opracowanie własne

7. Charakterystyka powiatu

Położenie geograficzne

Powiat włocławski położony jest w południowo-wschodniej części województwa kujawsko-pomorskiego. Jednostka zajmują obszar o powierzchni 1472,34 km². Gminy wchodzące w skład powiatu:

- gminy miejskie: Kowal,
- gminy miejsko-wiejskie: Brześć Kujawski, Chodecz, Izbica Kujawska, Lubień Kujawski, Lubraniec,
- gminy wiejskie: Baruchowo, Boniewo, Chocień, Fabianki, Kowal, Lubanie, Włocławek,
- miasta: Kowal, Brześć Kujawski, Chodecz, Izbica Kujawska, Lubień Kujawski, Lubraniec.

Gmina Fabianki jest eksklawą powiatu. Terytorialnie powiat sąsiaduje z powiatami: radziejowski, aleksandrowski, lipnowski oraz miastem na prawach powiatu – Włocławkiem. Sąsiaduje również z powiatami województwa mazowieckiego: płocki i gostyński, łódzkiego: kutnowski oraz wielkopolskiego: kolski.

Demografia

Liczba ludności zamieszkujących powiat wynosiła pod koniec 2023 roku 82 151 osób (na podstawie danych GUS za 2023). Według danych statystycznych liczba ludności na terenie powiatu włocławskiego w latach 2014-2019 utrzymywała stałą wielkość, a po roku 2019 nagle zmalała. W roku 2014 teren powiatu zamieszkiwało 86 809 ludzi, do roku 2023 liczba ta zmniejszyła się do 82 151 osób, jest to pomniejszenie liczby ludności o 4 658 osób. Najwyższa koncentracja ludności występuje na obszarze gminy miejsko-wiejskiej Brześć Kujawski, najsłabiej zaludnione jest miasto Lubień Kujawski. Liczba mieszkańców powiatu wskazuje niższy od krajowego i wojewódzkiego (odpowiednio 119,9 osoby/km² i 111,1 osób/km² w 2023 r., GUS) wskaźnik gęstości zaludnienia. W powiecie gęstość zaludnienia wynosi 55,8 mieszkańców na kilometr kwadratowy. (GUS, 2023 r.)

Użytkowanie terenu

Powiat włocławski zajmuje powierzchnię geodezyjną wynoszącą 147 155 ha. Powierzchnia powiatu obejmuje zróżnicowane rodzaje gruntów. Największy udział mają grunty rolne o powierzchni 108 379 ha, w tym przede wszystkim grunty orne (89 590 ha), a także łąki trwałe (5128 ha), pastwiska trwałe (4266 ha), sady (1342 ha), grunty rolne zabudowane (2273 ha), grunty zadrzewione i zakrzewione na użytkach rolnych (302 ha), grunty pod stawami (207 ha) oraz nieużytki (4632 ha). Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione zajmują 27 884 ha, z czego 27 847 ha stanowią lasy, a 37 ha grunty zadrzewione i zakrzewione. Grunty zabudowane i zurbanizowane liczą 6349 ha, w tym m.in. tereny mieszkaniowe (1315 ha), przemysłowe (308 ha), inne tereny zabudowane (434 ha), zurbanizowane tereny niezabudowane lub w trakcie zabudowy (103 ha), tereny rekreacyjno-wypoczynkowe (135 ha), użytki kopalne (66 ha), drogi (3649 ha), tereny kolejowe (307 ha), inne tereny komunikacyjne (22 ha) oraz grunty przeznaczone pod budowę dróg publicznych lub linii kolejowych (10 ha). Grunty pod wodami zajmują 4365 ha, w tym 3918 ha wód powierzchniowych płynących i 447 ha wód powierzchniowych stojących. Dodatkowo wydzielono 178 ha terenów różnego przeznaczenia.

8. Stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem

8.1. Ochrona klimatu i jakości powietrza

Klimat to ogół zjawisk i procesów atmosferycznych typowych dla danego obszaru, określany na podstawie wieloletnich obserwacji. Ważnym źródłem zanieczyszczeń powietrza jest transport drogowy, a w powiecie wrocławskim rozwinięta sieć komunikacyjna sprzyja emisji. Obszar ten znajduje się w strefie klimatu przejściowego między morskim a kontynentalnym, z przewagą wiatrów zachodnich. Nizinne ukształtowanie terenu umożliwia swobodny przepływ mas powietrza. Lata są umiarkowanie ciepłe i częściowo pochmurne, zimy – mroźne, śnieżne i wietrzne. Temperatury w ciągu roku mieszczą się zazwyczaj w przedziale od -4°C do 24°C , rzadko spadając poniżej -13°C lub przekraczając 30°C . Najwięcej opadów występuje w lipcu, średnio około 60 mm. Kierunki wiatrów zmieniają się sezonowo, a okres wegetacyjny trwa od połowy kwietnia do połowy października, czyli około 183 dni.

Do zanieczyszczeń powietrza przyczyniają się także fermy hodowlane, głównie drobiu i trzody chlewnej, emitujące związki azotu, fosforu i amoniaku. Na terenie powiatu wrocławskiego występują gospodarstwa, które uzyskały pozwolenia zintegrowane instalacji do hodowli drobiu. Zgodnie z przepisami wymaga się ich m.in. dla hodowli drobiu powyżej 40 tys. stanowisk, świń powyżej 2000 sztuk o wadze ponad 30 kg lub dla 750 macior.

Powiatu wrocławskiego dotyczy także Program ochrony powietrza dla strefy kujawsko-pomorskiej, przyjęty w 2023 r. W rocznej ocenie jakości powietrza za 2024 r. strefa ta została zaklasyfikowana do klasy C z powodu przekroczeń benzo(a)pirenu w pyłe PM₁₀, choć obszar przekroczeń nie objął powiatu wrocławskiego. W odniesieniu do innych zanieczyszczeń, w tym PM_{2,5} i pyłów ogólnych, powiat uzyskał klasę A, czyli brak przekroczeń norm.

Energia elektryczna na terenie powiatu dostarczana jest z sieci dystrybucyjnej, ale także wytwarzana lokalnie dzięki panelom fotowoltaicznym, spalaniu paliw kopalnych czy pompom ciepła. Wykorzystuje się ją do ogrzewania budynków, wody, oświetlenia, klimatyzacji i zasilania urządzeń. Występują różne źródła ciepła – indywidualne, gazowe i elektryczne, jednak problemem w wielu gminach pozostaje brak rozbudowanej sieci ciepłowniczej i przewaga indywidualnych systemów ogrzewania, co negatywnie wpływa na jakość powietrza.

8.2. Zagrożenie hałasem

Komunikacja drogowa i kolejowa stanowi główne źródło hałasu w powiecie wrocławskim, przy czym najbardziej uciążliwy jest hałas drogowy. Rosnąca liczba pojazdów wpływa zarówno na pogorszenie klimatu akustycznego, jak i wzrost zanieczyszczeń powietrza. Transport jest ruchomym źródłem hałasu szczególnie dokuczliwym w terenach zurbanizowanych. Przez powiat przebiegają drogi europejskie, krajowe, wojewódzkie oraz sieć dróg lokalnych, a poprawę warunków akustycznych najlepiej zapewniają modernizacje, przebudowy i budowa nowych tras. Dodatkowym źródłem hałasu mogą być także urządzenia klimatyzacyjne i chłodnicze, których liczba rośnie w związku z wysokimi temperaturami, zwłaszcza w zwartej zabudowie miejskiej.

W 2024 roku monitoring hałasu komunikacyjnego prowadzono w Brześciu Kujawskim oraz w Nowej Wsi (gmina Włocławek). W Brześciu Kujawskim pomiary wykonano przy głównych szlakach komunikacyjnych: ulicach Wojska Polskiego i Krakowskiej (droga wojewódzka nr 265), Głowackiego (droga wojewódzka nr 270) oraz Radziejowskiej (droga krajowa nr 62). Stwierdzono tam przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu zarówno w dzień (L_{AeqD}), jak i w nocy (L_{AeqN}), m.in. przy ul. Radziejowskiej i Głowackiego. W porze nocnej naruszenia norm odnotowano również na ul. Krakowskiej. Na DK62 nie zostały dotrzymane także wskaźniki długookresowe L_{DWN} i L_N . Wskaźniki naruszenia komfortu akustycznego wynosiły od 5,2 do 5,4 dB w dzień oraz od 1,4 do 6,6 dB w nocy. W Nowej Wsi, w rejonie autostrady A1, pomiary nie wykazały przekroczeń norm.

Dla poprawy klimatu akustycznego zaleca się podejmowanie działań ograniczających emisję hałasu, m.in. modernizację dróg, nasadzenia zieleni izolacyjnej, upłynnienie ruchu czy wyprowadzanie ciężkiego transportu poza zwarte obszary mieszkaniowe. Ważne są również działania edukacyjne – akcje informacyjne i promocyjne skierowane do mieszkańców, szczególnie młodzieży, dotyczące wpływu hałasu na zdrowie ludzi i zwierząt oraz sposobów ograniczania jego skutków. Istotne jest także wspieranie transportu publicznego i rowerowego, co może zmniejszyć liczbę pojazdów poruszających się po centrum powiatu.

8.3. Pole elektromagnetyczne

Głównymi źródłami sztucznego promieniowania elektromagnetycznego są stacje bazowe telefonii komórkowej, linie i stacje energetyczne, stacje radiowe i telewizyjne, CB-radia, radiostacje amatorskie, wojskowe i cywilne urządzenia radionawigacyjne oraz radiolokacyjne, a także sprzęt codziennego użytku, taki jak kuchenki mikrofalowe, telefony komórkowe czy monitory. Dynamiczny rozwój technologii powoduje stały wzrost ilości tego rodzaju promieniowania.

Okresowe badania pól elektromagnetycznych prowadzi Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska. Zasady ich realizacji, w tym liczba punktów pomiarowych oraz częstotliwość badań, określono w rozporządzeniu Ministra Klimatu i Środowiska z 15 grudnia 2020 r. Zgodnie z nim liczba punktów zależy od wielkości miast i mieści się w przedziale od jednego dla miast poniżej 20 tys. mieszkańców do kilku dla miast większych.

Na terenie powiatu włocławskiego w latach 2022–2023 nie prowadzono pomiarów poziomu pól elektromagnetycznych.

8.4. Gospodarowanie wodami

Wody powierzchniowe stanowią ważny element krajobrazu powiatu włocławskiego i decydują o funkcjonowaniu lokalnych ekosystemów. Większa część powiatu włocławskiego należy do dorzecza środkowej Wisły, natomiast jego południowo-zachodnia część do dorzecza Odry. Sieć hydrograficzną tworzą m.in. rzeki Zgłowiączka, Chodeczka, Lubieńka, Rakutówka, Ruda i Zuzanka. Wisła stanowi północną granicę powiatu, a jej ważniejszym dopływem jest Zgłowiączka, która ma 79 km długości i dorzecze o powierzchni 1495,6 km². Rzeka wypływa z Kanału Głuszyńskiego w rejonie wsi Płowce, przepływa przez Jezioro Głuszyńskie i uchodzi do Wisły we Włocławku. Do Wisły wpływają też mniejsze dopływy, takie jak Chodeczka, Lubienka i Kanał Bachorze.

Zagrożeniem dla wód powierzchniowych są głównie zanieczyszczenia obszarowe – ścieki, spływy z terenów rolniczych i zanieczyszczenia dostające się z opadami. Niewielkie rzeki, zbiorniki oraz rowy melioracyjne są podatne na degradację także z powodu niekorzystnych warunków naturalnych. Zgodnie z rozporządzeniami Ministra Infrastruktury z 2022 r., powiat wrocławski znajduje się w obrębie 36 zlewni dorzecza Wisły i 5 zlewni dorzecza Odry. Wszystkie są monitorowane, jednak stan jednolitych części wód powierzchniowych określono jako zły lub brak danych, a ryzyko niespełnienia celów środowiskowych uznano za zagrożone. W latach 2023–2024 w ramach monitoringu badano m.in. jeziora Borzymowskie, Chelmieckie, Kromszewskie, Lubieńskie, Szczytnowskie, Wikaryjskie, Modzerowskie, a także rzeki i ciek, w tym Zuzankę, Rudę, Strugę czy Święty Strumień, oraz Zbiornik Wrocławski.

Powiat wrocławski leży również w obszarze sześciu Jednolitych Części Wód Podziemnych (JCWPd). Większość z nich ma dobry stan chemiczny i ilościowy, przy czym dwie oceniono jako zagrożone ilościowo. W latach 2023–2024 monitoring wód podziemnych prowadził Państwowy Instytut Geologiczny w miejscowościach Chocień, Bodzanowo, Radyszyn, Skrzynki i Kruszyn. Wyniki wykazały zróżnicowaną jakość: w Radyszynie i Skrzynkach wody zaklasyfikowano do klasy II (dobrej), w Choceniu i Kruszynie do klasy III (zadowalającej), a w Bodzanowie do klasy IV (niezadowalającej) z powodu zawartości arsenu.

Na terenie powiatu znajdują się także cztery Główne Zbiorniki Wód Podziemnych: GZWP nr 144 Dolina Kopalna Wielkopolska (zasoby 480 tys. m³/d, średnia głębokość 60 m), GZWP nr 226 Krośniewice–Kutno (350 tys. m³/d, 200 m), GZWP nr 215 Subniecka Warszawska (145 tys. m³/d, 180 m) oraz GZWP nr 220 Pradolina Środkowej Wisły (utwory czwartorzędowe).

Powiat wrocławski, położony w dorzeczu Wisły, jest narażony na ryzyko powodzi, co potwierdzają mapy zagrożenia i ryzyka powodziowego. Wisła wpływa na teren powiatu w miejscowości Skoki Małe, a wypływa w Kociej Górze; powyżej zapory we Wrocławku znajduje się Zbiornik Wrocławski. Wysokie stany wód występują zazwyczaj od końca lutego do kwietnia, niskie we wrześniu i październiku, a okres zamarzania przypada od połowy grudnia do marca. Roczne opady są stosunkowo niskie i wynoszą około 500 mm. Szczególnie zagrożone są gminy Fabianki, Wrocławek i Lubanie. W gminie Wrocławek obszary depresyjne przylegające do zapory Zbiornika Wrocławskiego mogą zostać całkowicie zatopione w przypadku jej uszkodzenia, podobnie jak tereny przy ujściu Zgłowiączki. W gminach Lubanie i Fabianki zagrożenie również istnieje, lecz dotyczy głównie słabo zaludnionych i niskiej jakości gruntów o powierzchni 1309 ha. Na powodzi narażone są też rzeki Zgłowiączka (gminy Lubraniec, Brześć Kujawski), Lubienka (Chocień, Kowal, Lubień Kujawski) i Rakutówka (Kowal, Baruchowo, Wrocławek), a także jeziora Rakutowskie, Lubieńskie, Borzymowskie i Szczytnowskie.

Powiat wrocławski jest silnie zagrożony suszą atmosferyczną, ekstremalnie zagrożony suszą rolniczą, zagrożony suszą hydrologiczną w trzech kategoriach, z czego największy obszar jest słabo zagrożony, oraz umiarkowanie zagrożony suszą hydrogeologiczną. Łączne zagrożenie suszą na terenie powiatu wrocławskiego klasyfikuje się w większości jako klasa III – silne zagrożenie suszą, a przy południowej granicy jako klasa IV – ekstremalne zagrożenie suszą.

8.5. Gospodarka wodno-ściekowa

W latach 2021–2023 w powiecie włocławskim odnotowano rozwój sieci kanalizacyjnej, która wydłużyła się o 5,8 km. Największe zmiany w tym zakresie wystąpiły w gminach: Brześć Kujawski, Chocień, Chodecz, Fabianki i Lubień Kujawski, podczas gdy w pozostałych gminach długość sieci pozostała bez zmian. W analizowanym okresie zwiększyła się także liczba przyłączy prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania – przybyło ich łącznie 341 sztuk. Wzrost ten był widoczny w prawie wszystkich gminach, wyjątek stanowił Chocień, gdzie liczba przyłączy zmalała, oraz Izbica Kujawska, gdzie nie odnotowano żadnej zmiany.

W zakresie awarii sieci kanalizacyjnej zanotowano ogółem 34 przypadki, przy czym szczególnie wyróżniała się gmina Brześć Kujawski. W 2023 roku wystąpiło tam aż 71 awarii, podczas gdy w innych gminach liczba usterek nie przekroczyła dziewięciu. W gminie wiejskiej Chodecz w dalszym ciągu nie funkcjonuje sieć kanalizacyjna, co przekłada się na brak ludności korzystającej z tej infrastruktury oraz brak odprowadzanych ścieków bytowych. W całym powiecie siecią kanalizacyjną zostało objętych dodatkowo 640 osób, a ilość odprowadzonych ścieków bytowych wzrosła o 22,6 dam³.

W celu dostosowania gospodarki ściekowej do wymogów unijnych wdrożono Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych, którego aktualizacja z 2023 roku (VI AKPOŚK) zakłada budowę 8022 km nowych sieci kanalizacyjnych, modernizację 3173 km istniejących, powstanie 60 nowych oczyszczalni oraz przeprowadzenie 978 inwestycji modernizacyjnych na obiektach już funkcjonujących. Całkowity koszt tych działań oszacowano na 28,7 mld zł. W powiecie włocławskim część gmin wyznaczyła obszary aglomeracji w celu realizacji inwestycji: Fabianki, Izbica Kujawska, Kowal, Lubraniec oraz Włocławek.

Na terenie powiatu funkcjonuje 8998 zbiorników bezodpływowych oraz 5459 oczyszczalni przydomowych. Ścieki komunalne odbierane są z gmin Brześć Kujawski, Lubanie i Lubraniec, natomiast ścieki bytowe z każdej gminy. W 2023 roku najmniej ścieków bytowych odebrano z gminy miejskiej Kowal, a najwięcej z gminy Fabianki. W Kowalu nie występują przydomowe oczyszczalnie ścieków, natomiast największą liczbę zbiorników bezodpływowych odnotowano w gminie Fabianki.

W tym samym okresie rozwijała się również sieć wodociągowa, która wydłużyła się o 3,9 km. Jednocześnie zanotowano spadek liczby ludności z niej korzystającej. Wzrosła jednak liczba przyłączy do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania, liczba awarii oraz straty wody. Awarii sieci wodociągowej było więcej niż kanalizacyjnej. Sieć wodociągowa jest obecna we wszystkich gminach powiatu i jest zdecydowanie bardziej rozbudowana niż kanalizacyjna. Najkrótsza sieć występuje w mieście Lubień Kujawski, a najdłuższa w gminach Brześć Kujawski i Lubraniec. Największe straty wody odnotowano w gminach Brześć Kujawski, Fabianki i Włocławek, a najmniejsze w Baruchowie i mieście Lubień Kujawski. Najwięcej przyłączy wodociągowych oraz największą liczbę ludności korzystającej z wodociągów zanotowano w gminach Fabianki i Brześć Kujawski, natomiast najmniej w miastach Lubień Kujawski i Chodecz..

8.6. Zasoby geologiczne i gleby

Powiat włocławski znajduje się w obrębie sześciu mezoregionów fizycznogeograficznych według regionalizacji J. Solona i in.: Pojezierza Kujawskiego, Wysoczyzny Kłódawskiej, Równiny Inowrocławskiej, Kotliny Płockiej, Pojezierza Dobrzyńskiego oraz Nieszawskiego Przełomu Wisły. Największą część powierzchni zajmuje Pojezierze Kujawskie, natomiast pozostałe jednostki obejmują północne, północno-wschodnie i południowo-wschodnie fragmenty powiatu. Krajobraz regionu kształtują przede wszystkim formy polodowcowe – wysoczyzny morenowe, doliny rzeczne oraz systemy jeziorne, wśród których wyróżniają się Jezioro Głuszyńskie, Pątnowskie i Borzymowskie. Obszar Kotliny Płockiej, będącej częścią pradoliny Wisły, charakteryzuje się obecnością licznych ozów, kemów i wałów wydmy, natomiast w rejonie Nieszawy dolina Wisły przybiera formę przełomu. Równina Inowrocławska oraz Wysoczyzna Kłódawska mają charakter rolniczy, z dominacją czarnych ziem i utworów morenowych, a Pojezierze Dobrzyńskie i Nieszawski Przełom Wisły odznaczają się większą lesistością oraz wysokimi walorami przyrodniczymi.

Powiat narażony jest na procesy geodynamiczne, w tym ruchy masowe ziemi wywołane m.in. intensywnymi opadami, topnieniem śniegu czy wezbraniami rzek. Według danych Systemu Osłony Przeciwośuwiskowej stwierdzono występowanie 61 terenów osuwiskowych.

Pod względem zasobów geologicznych powiat włocławski charakteryzuje się dużym zróżnicowaniem. Na jego obszarze zlokalizowano 58 złóż surowców, w tym węgla brunatnego, soli kamiennej, kredy jeziornej i pisaćcej, piasków i żwirów, piasków kwarcowych do produkcji cegły wapienno-piaskowej, surowców ilastych ceramiki budowlanej oraz torfów rolniczych i leczniczych.

Ponadto funkcjonuje złożo wód leczniczych „Wieniec” o zasobach eksploatacyjnych 15 m³/h, z którego rocznie pobiera się 9746 m³ wody pochodzącej z platformy paleozoicznej antyklinorium środkowopolskiego.

Gleby powiatu włocławskiego pełnią istotną rolę w środowisku, warunkując funkcjonowanie ekosystemów oraz stanowiąc podstawę produkcji rolniczej. Z uwagi na walory przyrodnicze obszaru istotne jest racjonalne gospodarowanie tym zasobem.

Na terenie powiatu dominują gleby brunatnoziemne i bielicoziemne, a lokalnie występują również czarne ziemie. Gleby brunatne, o wyrównanych właściwościach fizykochemicznych, spotykane są głównie na Wysoczyźnie Dobrzyńskiej i Kujawskiej. Gleby płowe, kwaśne z natury, zajmują rozległy obszar Wysoczyzny Kujawskiej od Aleksandrowa Kujawskiego po Pojezierze Chodeckie. Czarne ziemie, zwane kujawskimi, ciągną się od Brześcia Kujawskiego i Radziejowa po Inowrocław. Natomiast gleby bielicoziemne, typowe dla obszarów leśnych, występują przede wszystkim w Kotlinie Włocławskiej.

Na obszarze powiatu w ramach sieci monitoringu chemizmu gleb ornych Polski funkcjonuje jeden punkt pomiarowy (nr 133) w miejscowości Łęg-Witoszyn w gminie Fabianki. Jest to gleba kompleksu 4 (żytni bardzo dobry, pszenno-żytni), typu F (mady właściwe), klasy bonitacyjnej IIIb, zaklasyfikowana jako glina lekka.

8.7. Gospodarowanie odpadami

Obecny system gospodarki odpadami w Polsce reguluje głównie ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz.U. 2023 poz. 1587) oraz ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U. 2025 poz. 733). Ustawa o utrzymaniu czystości i porządku w gminach wprowadziła zasadnicze zmiany w systemie gospodarowania odpadami komunalnymi, nadając szczególną wagę regulaminowi utrzymania porządku i czystości, który każda jednostka samorządu terytorialnego zobowiązana była zaktualizować zgodnie z wojewódzkim planem gospodarki odpadami. Z kolei ustawa o odpadach precyzyjnie definiuje odpady komunalne jako odpady powstające w gospodarstwach domowych oraz odpady od innych wytwórców, które są podobne do odpadów domowych pod względem charakterystyki lub składu, z wyłączeniem pojazdów wycofanych z eksploatacji. Niezwykle istotną kwestią jest również definicja odpadu zmieszanego, który, nawet po przetworzeniu, pozostaje odpadem zmieszanym, jeżeli jego właściwości nie uległy istotnej zmianie. Ponadto, unieszkodliwianie odpadów to proces, który nie jest traktowany jako odzysk, nawet jeśli skutkiem ubocznym jest odzyskiwanie substancji lub energii. Z kolei magazynowanie odpadów oznacza ich czasowe przechowywanie przez ich wytwórców, zbierających odpady czy też prowadzących ich przetwarzanie.

Celem systemu gospodarki odpadami jest zapewnienie pełnej ewidencji wytwarzania odpadów oraz ich obrotu, co umożliwia skuteczne planowanie działań na przyszłość, uwzględniające wzrost ilości wytwarzanych odpadów i potrzebę ich odpowiedniego zagospodarowania. Aby zrealizować te cele, należy dążyć do minimalizacji odpadów deponowanych na składowiskach, traktowanych jako ostateczna forma ich unieszkodliwiania, oraz promować inne technologie przetwarzania odpadów. Każdy element systemu powinien spełniać określone kryteria, by umożliwić tworzenie zintegrowanych rozwiązań do zbierania i usuwania odpadów, z naciskiem na efektywne wykorzystanie odzyskiwanych surowców, kompostowanie odpadów organicznych oraz ograniczanie składowania.

W zakresie przeciwdziałania powstawaniu odpadów oraz zapobiegania ich niekontrolowanemu składowaniu, jednym z głównych problemów jest obecność nielegalnych wysypisk. Z danych Głównego Urzędu Statystycznego wynika, że w 2023 roku na terenie powiatu włocławskiego zlokalizowano 1 850 m² dzikich wysypisk śmieci, zlokalizowanych głównie na obszarze gminy miejsko-wiejskiej Chodecz (1 000 m²) oraz gminie wiejskiej Włocławek (850 m²). Niestety, w 2023 roku żadne z wysypisk nie zostało zlikwidowane. Problem ten, choć dotyczy głównie terenów wiejskich, stanowi wyzwanie również dla miast, gdzie występuje niekontrolowany obrót odpadami oraz niewłaściwa segregacja.

W 2024 roku w powiecie włocławskim zebrano łącznie 11 586,21 t odpadów selektywnie zebranych. Najwięcej zebrano odpadów biodegradowalnych (4 871,69 t), a w sumie w 2024 roku zwiększyła się ilość odpadów zebranych w porównaniu do 2017 roku, kiedy to zebrano ich 8 536,9 t. Z danych wynika również, że wśród zebranych frakcji dominowały odpady papierowe, szklane, plastikowe oraz zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne, a także odpady wielkogabarytowe i zmieszane odpady opakowaniowe. Wzrost ilości zebranych odpadów, szczególnie biodegradowalnych, może świadczyć o wzroście świadomości mieszkańców w zakresie segregacji, choć nadal istnieje wiele do zrobienia w tym zakresie.

Również kwestia azbestu, który nadal stanowi poważny problem, wymaga uwagi. Na terenie powiatu włocławskiego, według danych Bazy GeoAzbest, zinwentaryzowano 45 258 145 kg wyrobów zawierających azbest. Dotychczas unieszkodliwiono 8 272 649 kg, jednak do likwidacji pozostało aż 36 985 497 kg, z czego 35 802 504 kg pochodzi od osób fizycznych, a 1 182 993 kg od osób prawnych. Najwięcej azbestu unieszkodliwiono w gminie Brześć Kujawski (1 602 868 kg), natomiast najmniej w gminie Choceń (62 kg).

Dodatkowo, w powiecie włocławskim występują gminy, w których generowana jest duża ilość odpadów, a koszty ich zagospodarowania wciąż rosną. Należy również zauważyć, że segregacja odpadów wciąż pozostaje na stosunkowo niskim poziomie, co wskazuje na potrzebę dalszej edukacji ekologicznej oraz rozwoju infrastruktury związanej z przetwarzaniem odpadów. Zgłasza się również problem związany z nielegalnymi wysypiskami oraz brakiem odpowiednich instalacji do przetwarzania odpadów zmieszanych, zielonych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania.

Wyzwania związane z gospodarką odpadami w powiecie włocławskim są zatem złożone i wymagają dalszych działań na poziomie lokalnym, regionalnym i krajowym, zarówno w zakresie monitorowania, jak i edukacji mieszkańców oraz inwestycji w odpowiednią infrastrukturę.

8.8. Obszary chronione

Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (Dz.U. 2024 poz. 1478) określa formy ochrony przyrody, które dzielą się na obszarowe, takie jak obszary Natura 2000, rezerваты przyrody, parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu, oraz indywidualne, obejmujące pomniki przyrody i użytki ekologiczne. Na terenie województwa kujawsko-pomorskiego, w tym powiatu włocławskiego, przebiegają także korytarze ekologiczne, stanowiące istotne ostoje dla wielu gatunków, w tym rzadkich i zagrożonych. Korytarze te powinny być uwzględniane w planowaniu przestrzennym, w tym w opracowaniach ekofizjograficznych oraz MPZP, aby zapewnić ich ochronę jako ciągły system zgodny z zasadami zrównoważonego rozwoju. Na terenie powiatu znajdują się następujące formy ochrony przyrody: obszary Natura 2000, park krajobrazowy, rezerwat przyrody, obszar chronionego krajobrazu, użytk ekologiczny i pomniki przyrody.

8.8.1. Obszary Natura 2000

Na terenie powiatu występuje 7 obszarów Natura 2000, przedstawionych w poniższej tabeli

Tabela 1. Obszary Natura 2000 na terenie powiatu

Nazwa	Data utworzenia	Powierzchnia [ha]	Kod	Rodzaj	Lokalizacja na terenie gminy
Cyprianka	12.12.2008	109,28	PLH040013	Dyrektywa siedliskowa	Fabianki
Włocławska Dolina Wisły	10.01.2011	4763,76	PLH040039	Dyrektywa siedliskowa	Włocławek, Fabianki, Lubanie
Słone Łąki w Dolinie Zgłowiączki	10.01.2011	151,91	PLH040037	Dyrektywa siedliskowa	Lubraniec
Błota Kłócieńskie	10.01.2011	3899,28	PLH040031	Dyrektywa siedliskowa	Baruchowo, Kowal

Żwirownia Skoki	05.09.2007	166,32	PLB040005	Dyrektywa ptasia	Włocławek
Dolina Dolnej Wisły	21.07.2004	33559,04	PLB040003	Dyrektywa ptasia	Włocławek, Fabianki
Błota Rakutowskie	21.07.2004	4437,93	PLB040001	Dyrektywa ptasia	Baruchowo, Kowal

Źródło: Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska – centralny rejestr form ochrony przyrody

Cyprianka (PLH040013) to specjalny obszar ochrony siedlisk, obejmujący 109,28 ha w trzech gminach powiatu lipnowskiego. Celem ochrony jest zachowanie unikalnych torfowisk niskich i dystroficznych zbiorników wodnych, które stanowią siedliska priorytetowe na mocy Dyrektywy Siedliskowej. Obszar jest szczególnie cenny z powodu obecności strzebli błotnej – gatunku ryby, który ma tu jedno z największych znanych stanowisk w Polsce. Ponadto występują tu także cenne rośliny, takie jak trzcinę pospolitą i pałkę szerokolistną. Z głównych zagrożeń dla tego obszaru wymienia się osuszanie terenów oraz nadmierne użytkowanie turystyczne, w tym wędkarstwo i zbieractwo runa leśnego.

Włocławska Dolina Wisły (PLH040039), rozciągająca się na powierzchni 4763,76 ha, stanowi fragment doliny Wisły o znaczeniu dla wielu gatunków roślin i zwierząt. Obszar ten obejmuje koryto rzeki, terasy zalewowe oraz starorzecza, w których występuje bogata awifauna. Żyje tu 47 gatunków ptaków, w tym bocian czarny, bielik oraz żuraw, a także rzadkie gatunki ryb, jak kielb białopłetwy i minóg rzeczny. Jest to także ważny ekologiczny korytarz migracyjny. Na terenie Włocławskiej Doliny Wisły dominują łągi i zarośla wierzbowo-topolowe, a także zmiennowilgotne łąki, co czyni ten obszar unikalnym pod względem bioróżnorodności.

Słone Łąki w Dolinie Zgłowiączki (PLH040037) obejmują powierzchnię 151,91 ha i są szczególnie cenne ze względu na obecność śródlądowych słonych łąk, które powstały w wyniku ekstensywnego użytkowania kośno-pasterskiego. Teren charakteryzuje się wysokim zasoleniem gleb, co sprzyja występowaniu roślin halofilnych, takich jak goździk pyszny czy pełnik europejski. Obszar jest także siedliskiem wielu gatunków ptaków lęgowych. Zmiany w użytkowaniu gruntów oraz zarastanie przez ekspansywne gatunki roślin, takie jak trzcina pospolita, stanowią zagrożenie dla tych unikalnych ekosystemów.

Błota Kłócieńskie (PLH040031), obejmujące powierzchnię 3899,28 ha, stanowią jedno z najbardziej wartościowych przyrodniczo miejsc w Polsce. Obszar ten obejmuje torfowiska, wilgotne lasy łęgowe i jeziora, w tym jezioro Rakutowskie, otoczone ekstensywnie użytkowanymi łąkami. Teren jest siedliskiem wielu rzadkich gatunków roślin i zwierząt, w tym bąka, bączka i bociana czarnego, a także bobra europejskiego i wydry. Główne zagrożenia dla tego obszaru to zmiany w użytkowaniu ziemi oraz zarastanie przez rośliny inwazyjne. Wartość przyrodnicza Błot Kłócieńskich jest bardzo wysoka, szczególnie dzięki unikalnym ekosystemom leśnym i wodnym.

Żwirownia Skoki (PLB040005) to najmniejsza ostoja ptasia w Polsce, obejmująca powierzchnię 166,32 ha. Głównym celem ochrony jest zapewnienie bezpiecznych warunków lęgowych dla licznych gatunków ptaków, w tym mewy śmieszki i rybitwy białoczelnej. Obszar składa się z dwóch sztucznych zbiorników wodnych oraz terenów pól i lasu liściastego. Kluczowe zagrożenia dla tego obszaru to nadmierna działalność turystyczna, w tym sportów wodnych, a także płoszenie ptaków oraz zniszczenie gniazd.

Dolina Dolnej Wisły (PLB040003) to rozległy obszar o powierzchni 33 559,04 ha, obejmujący dolinę Wisły, terasy zalewowe i zarośla wierzbowo-łęgowe. Jest to jedno z najważniejszych miejsc w Polsce dla ptaków wodno-

blotnych, które migrują i zimują na tym terenie. Gniazduje tu około 180 gatunków ptaków, w tym bielik, rybitwa białoczelna oraz zimorodek. Obszar pełni także rolę kluczowego korytarza ekologicznego dla wielu gatunków roślin i zwierząt. Zmiany w krajobrazie spowodowane przez działalność człowieka, w tym zabudowę i eksploatację terenów rolnych, stanowią zagrożenie dla zachowania naturalnych siedlisk.

8.8.2. Gostyński-Włocławski Park Krajobrazowy

Gostyński-Włocławski Park Krajobrazowy (GWPK) został utworzony 5 kwietnia 1979 roku na podstawie uchwały nr XIX/70/79 Wojewódzkich Rad Narodowych w Płocku i we Włocławku. Jego powierzchnia wynosi 38 950 ha i obejmuje gminy Włocławek (miejska oraz wiejska), Baruchowo, Kowal oraz gminy Nowy Duninów, Gostynin i Łąck (powiaty płocki i gostyński). Park, zlokalizowany częściowo na terenie województwa kujawsko-pomorskiego, ma na celu ochronę obszaru Pojezierza Gostyńskiego, którego walory przyrodnicze, w tym rzadkie gatunki roślin, grzybów i zwierząt, są wyjątkowe. Dodatkowo, celem GWPK jest promocja kultury materialnej regionu oraz walorów przyrodniczych Kujaw i Mazowsza.

Park wyróżnia się bogactwem form morfologicznych, takich jak rynny subglacialne, ozy czy terasy Wisły. Występuje tu także jeden z największych kompleksów wydymów śródlądowych w Polsce. W obrębie parku znajduje się ponad 40 jezior, w tym jezioro Gościąg – unikalne ze względu na charakterystyczne uwarstwienie osadów dennych, które rejestrują historię zbiornika przez 13 tysięcy lat. Jezioro Rakutowskie, wraz z otaczającymi podmokłościami, zostało wpisane do rejestru międzynarodowych obszarów cennych dla ptaków wodno-blotnych (Błota Rakutowskie).

Krajobraz parku obejmuje trzy główne typy: tarasy Wisły – rozległe, płaskie powierzchnie piaszczyste, tarasy wydymowe z licznymi wałami i pagórkami, oraz równiny akumulacji bagiennej – płaskie, podmokłe tereny powstałe w dawnych dolinach rzecznych i wyschniętych zbiornikach wodnych.

Cele ochrony GWPK na terenie województwa mazowieckiego obejmują:

- Ochronę wartości przyrodniczych, w tym ekosystemów jeziornych i bagiennych oraz zachowanie różnorodności biologicznej i funkcji ostożowych.
- Ochronę wartości historycznych i kulturowych, takich jak obiekty zabytkowe oraz tradycyjne budownictwo regionalne.
- Ochronę walorów krajobrazowych, w tym unikalnego krajobrazu polodowcowego, z licznymi jeziorami, terenami bagiennymi i rozległymi kompleksami leśnymi.

8.8.3. Rezerwaty

Na terenie powiatu włocławskiego znajduje się osiem rezerwatów przyrody, które zostały objęte ochroną w celu zachowania obszarów o szczególnych wartościach przyrodniczych, naukowych, kulturowych lub krajobrazowych. Ochroną rezerwatową objęto ekosystemy oraz siedliska roślin, zwierząt i grzybów, a także elementy przyrody nieożywionej, które wyróżniają się wysokimi walorami przyrodniczymi. Poniżej przedstawiono wykaz rezerwatów przyrody na terenie powiatu włocławskiego, wraz z ich celami ochrony i powierzchnią:

1. Jazy (Włocławek) – celem ochrony jest zabezpieczenie i zachowanie najstarszego na Kujawach drzewostanu sosnowego. Powierzchnia rezerwatu wynosi 2,62 ha.
2. Olszyny Rakutowskie (Baruchowo) – celem ochrony jest utrzymanie olsów i lasów łęgowych o charakterze naturalnym. Powierzchnia rezerwatu wynosi 174,62 ha.
3. Jezioro Rakutowskie (Kowal) – celem ochrony jest zachowanie największego jeziora na Pojezierzu Gostynińskim oraz terenów przyległych z charakterystycznymi zbiorowiskami roślinnymi i miejscami bytowania wielu rzadkich gatunków ptaków. Powierzchnia rezerwatu wynosi 416,74 ha.
4. Wójtowski Grąd (Włocławek) – celem ochrony jest zachowanie rzadkich na terenach wydmych zespołów grądu i boru mieszanego, z wykształconymi na tym terenie glebami rdzawo-brunatnymi. Powierzchnia rezerwatu wynosi 3,52 ha.
5. Grodno (Baruchowo) – celem ochrony jest zachowanie jeziora Grodno oraz otaczających go naturalnych zbiorowisk leśnych. Powierzchnia rezerwatu wynosi 132,45 ha.
6. Gościąg (Włocławek) – celem ochrony jest zachowanie jeziora Gościąg, które jest jednym z naturalnych zbiorników wodnych o unikalnej specyfice osadów dennych, oraz powierzchni leśnej otaczającej zespół jezior. Powierzchnia rezerwatu wynosi 227,91 ha.
7. Dębice (Włocławek) – celem ochrony jest zachowanie dąbrowy świetlistej oraz rzadkich i chronionych gatunków roślin występujących na tym terenie. Powierzchnia rezerwatu wynosi 41,92 ha.
8. Uroczysko Nasiegniewo im. dr. Wiesława Cyzmana (Fabianki) – celem ochrony jest zachowanie cennych zbiorowisk leśnych, w tym grądów i łęgów, oraz rzadkich i chronionych gatunków roślin. Powierzchnia rezerwatu wynosi 38,91 ha.

Wszystkie wymienione rezerваты przyrody stanowią cenne elementy krajobrazu powiatu włocławskiego, będące przedmiotem szczególnej troski w zakresie ochrony przyrody.

8.8.4. Obszary chronionego krajobrazu

Obszary chronionego krajobrazu obejmują tereny wyróżniające się zróżnicowanymi ekosystemami, cennymi walorami krajobrazowymi oraz pełniące funkcję korytarzy ekologicznych. Na terenie powiatu włocławskiego znajdują się dwa takie obszary.

Pierwszym z nich jest Obszar Chronionego Krajobrazu Jezioro Modzerowskie, ustanowiony 1 stycznia 1983 r. na mocy uchwały Nr XX/92/83 Wojewódzkiej Rady Narodowej we Włocławku. Obszar ten obejmuje 3 213,50 ha na terenie gminy Izbica Kujawska. Zlokalizowany w obrębie Wysoczyzny Kujawskiej, charakteryzuje się urozmaiconą rzeźbą terenu, w tym młodoglacjalnymi formami takimi jak pagórki morenowe i rynny. W centralnej części obszaru znajduje się rynna Jeziora Modzerowskiego i Jeziora Długiego, stanowiące klasyczny przykład jezior rynnowych. Jeziora te oraz znajdujące się w pobliżu Jezioro Brdowskie (w województwie wielkopolskim) tworzą obszar źródłowy rzeki Noteć. Obszar chroniony obejmuje także kompleksy leśne, których powierzchnia wynosi zaledwie 8% całkowitej powierzchni obszaru. Główne cele ochrony to: zachowanie krajobrazu źródłowego rzeki Noteć, ochrona morfologicznych i krajobrazowych walorów jezior oraz zachowanie naturalnych warunków środowiskowych, w tym rzadkich lasów.

Drugim obszarem jest Obszar Chronionego Krajobrazu Niziny Ciechocińskiej, ustanowiony również 1 stycznia 1983 r. i objęty uchwałą Nr XI/257/19 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 13 listopada 2019 r. Obszar ten obejmuje 38 236,34 ha na terenie kilku gmin, w tym Fabianki i Lubanie. Zlokalizowany w obrębie Kotliny Toruńskiej, charakteryzuje się głównie płaską rzeźbą terenu, z malowniczymi rejonami w obrębie Wysoczyzny Kujawskiej i fragmentami wydym w północno-zachodniej części. Osią hydrologiczną regionu jest rzeka Wisła, a dodatkowe ciek wodne to rzeka Tążyna oraz system rowów. Lasy zajmują łącznie około 1150 ha, co stanowi 3% całkowitej powierzchni obszaru, a dominującym typem roślinności są bory sosnowe. Ważnym elementem tego terenu jest mikroklimat ciechociński, który powstał dzięki połączeniu naturalnych warunków z działalnością człowieka, zwłaszcza w wyniku budowy tężni solankowych.

Obydwa obszary chronionego krajobrazu pełnią istotną rolę w zachowaniu cennych walorów przyrodniczych, krajobrazowych i ekologicznych, a także stanowią atrakcje turystyczne i wypoczynkowe.

8.8.5. Użytki ekologiczne

W powiecie włocławskim łączna powierzchnia użytków ekologicznych wynosi 303,49 ha. Największa powierzchnia użytków ekologicznych znajduje się w gminie Włocławek, gdzie wynosi ona 128,52 ha. Znaczne powierzchnie użytków ekologicznych znajdują się również w gminach Baruchowo (55,73 ha), Brześć Kujawski (39,67 ha) oraz Kowal (42,25 ha w gminie wiejskiej).

Natomiast w kilku gminach powiatu, w tym Boniewo, Chocień, Chodecz, Kowal (gmina miejska), Lubień Kujawski oraz Lubraniec, brak jest użytków ekologicznych. Gminy te nie posiadają terenów objętych ochroną ekologiczną w tej formie. Pozostałe gminy powiatu, takie jak Fabianki (19,03 ha), Izbica Kujawska (4,37 ha) i Lubanie (13,92 ha), mają mniejsze powierzchnie użytków ekologicznych.

Podsumowując, największa koncentracja użytków ekologicznych znajduje się w gminie Włocławek, a w kilku innych gminach tych obszarów brak.

8.8.6. Lasy i zieleń urządzona

Na terenie powiatu włocławskiego znajduje się 47 pomników przyrody, które obejmują zarówno drzewa, jak i głązy narzutowe. Największa ich liczba, wynosząca 18, znajduje się w gminie Włocławek. Pozostałe gminy powiatu również posiadają pomniki przyrody, jednak w mniejszej liczbie.

W gminie Baruchowo, będącej gminą wiejską, ustanowiono 5 pomników przyrody. W gminie Chocień znajduje się 9 pomników, a w gminie Chodecz 7. W gminie Brześć Kujawski, gminie miejsko-wiejskiej, zarejestrowano 2 pomniki, natomiast w Izbicy Kujawskiej – 1. Gmina Kowal (wiejska) posiada 1 pomnik przyrody, a gmina Lubraniec – 4. Brak pomników przyrody odnotowano natomiast w gminach Boniewo, Fabianki, Kowal (gmina miejska), Lubanie, Lubień Kujawski oraz w gminie Lubraniec.

W powiecie włocławskim, w 2023 roku, różnorodne formy zieleni urządzonej obejmowały tereny takie jak parki spacerowo-wypoczynkowe, zieleńce, zieleń uliczną, tereny zieleni osiedlowej, cmentarze oraz lasy gminne. W sumie powierzchnia tych terenów wynosiła 231,79 ha, z czego największy udział miały cmentarze – 75,25 ha,

zdominowane przez gminę Włocławek. Najmniejszy obszar zajmowała zieleń uliczna, wynosząca jedynie 3,03 ha, a jej występowanie ograniczało się do kilku gmin, w tym Kowala, Boniewa, Izbicy Kujawskiej (miasto) i Lubrańca (miasto). Parki spacerowo-wypoczynkowe występowały w gminach Boniewo, Chocień, Izbica Kujawska oraz Lubraniec.

Wśród innych form zieleni urządzonej, zieleńce i tereny zieleni osiedlowej występowały we wszystkich gminach powiatu, z wyraźnym rozróżnieniem między obszarami miejskimi i wiejskimi. Gminy takie jak Izbica Kujawska oraz Włocławek wyróżniały się dużą powierzchnią terenów zieleni osiedlowej. Lasy gminne w powiecie zajmowały powierzchnię 36,65 ha, a ich występowanie było bardziej zróżnicowane w zależności od gminy. Szczególnie w gminach Lubień Kujawski oraz Kowal występowały większe powierzchnie lasów gminnych.

Nadleśnictwa Włocławek, Kutno i Koło, a także gminy powiatu włocławskiego, aktywnie angażowały się w działania na rzecz edukacji ekologicznej, organizując różnorodne inicjatywy mające na celu podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców i turystów. W ramach współpracy z instytucjami edukacyjnymi, lokalnymi organizacjami oraz instytucjami publicznymi, podejmowane były różnorodne przedsięwzięcia, takie jak warsztaty, prelekcje, spotkania edukacyjne oraz akcje informacyjne. Celem tych działań było promowanie zrównoważonego rozwoju, ochrony przyrody oraz aktywnego uczestnictwa społeczności lokalnej w ochronie środowiska naturalnego.

Nadleśnictwa, organizując programy edukacyjne, oferowały możliwość bezpośredniego kontaktu z naturą, poprzez organizowanie wycieczek przyrodniczych, warsztatów o tematyce leśnej oraz spotkań z leśnikami, którzy przekazywali wiedzę na temat roli lasów w ekosystemie, bioróżnorodności oraz ochronie zasobów naturalnych. Dodatkowo, w ramach takich inicjatyw, uczniowie, młodzież oraz dorośli mieszkańcy powiatu mogli uczestniczyć w działaniach związanych z sadzeniem drzew czy zbieraniem odpadów.

Gminy powiatu włocławskiego włączyły się w realizację edukacji ekologicznej poprzez organizację spotkań, festynów oraz lokalnych projektów związanych z ochroną środowiska, których celem było integracja społeczności lokalnych oraz budowanie świadomości ekologicznej wśród mieszkańców. Programy edukacyjne obejmowały także tematy związane z segregacją odpadów, ochroną wodnych zasobów naturalnych oraz oszczędzaniem energii.

Działania te miały na celu nie tylko zwiększenie wiedzy na temat ochrony środowiska, ale również praktyczne zaangażowanie społeczne, mające na celu poprawę jakości życia i kondycji naturalnych zasobów powiatu włocławskiego. Wspólna praca nad kształtowaniem postaw proekologicznych pozwalała nie tylko na rozwój świadomości ekologicznej, ale także na realne wpływanie na kształtowanie polityki ochrony środowiska w regionie.

9. Potencjalne zmiany środowiska w przypadku braku realizacji programu

Wszelkie działania zaproponowane do realizacji w ramach Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Włocławskiego na lata 2025 – 2030 z perspektywą na lata 2031 – 2033 mają na celu poprawę stanu środowiska na terenie powiatu i tym samym mają wpłynąć pozytywnie na zdrowie mieszkańców. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji zapisów zawartych w POŚ to m.in.:

- Degradacja powierzchni ziemi.
- Pogorszenie jakości wód powierzchniowych oraz podziemnych.
- Zmniejszenie wielkości zasobów wodnych.
- Pogorszenie jakości powietrza.
- Degradacja walorów krajobrazu.
- Utrata różnorodności ekologicznej i cennych przyrodniczo terenów.
- Zwiększenie ilości wytwarzanych odpadów.
- Niewłaściwe postępowanie z wytworzonymi odpadami.
- Zwiększenie zagrożenia ponadnormatywnym natężaniem hałasu oraz polem elektromagnetycznym.
- Pogorszenie jakości życia mieszkańców.
- Zagrożenie dla spójności obszarów podlegających ochronie.

Negatywne skutki mogą wystąpić także w sferze społecznej. Brak realizacji zaproponowanych działań odnoszących się bezpośrednio do edukacji mieszkańców powiatu może pośrednio doprowadzić do pogorszenia stanu środowiska przyrodniczego. Społeczeństwo niedoinformowane, słabiej wykształcone przejawia często postawy antyekologiczne (wykorzystywanie odpadów jako czynnika grzewczego, porzucanie odpadów w nieprzeznaczonych do tego miejscach, zanieczyszczanie wód, dewastacja zasobów leśnych), a brak działań systemowych w zakresie ochrony środowiska naturalnego będzie tylko pogłębiać patologiczne zachowania.

Jeśli Program nie zostanie wdrożony, negatywne trendy będą się pogłębiać, a zanieczyszczenie środowiska wzrastać. Presja społeczna na zagospodarowywanie coraz to nowych terenów oraz sytuacja społeczno-gospodarcza obecnie panująca nie pozwoli na uniknięcie konfliktów społecznych i instytucjonalnych związanych z realizacją Programu. Zaniechanie realizacji zapisów Programu nie jest przede wszystkim możliwe z prawnego punktu widzenia, w związku z koniecznością wypełnienia wymagań prawnych związanych z zagospodarowaniem odpadów i utrzymaniem standardów jakości powietrza. W związku z powyższym realizacja Programu wydaje się być konieczna.

10. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji Programu w szczególności dotyczących obszarów podlegających ochronie na podstawie umowy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody

Niniejszy rozdział przedstawia klasyfikację problemów środowiskowych powiatu wrocławskiego. Problemy zostały zidentyfikowane na podstawie analizy stanu środowiska.

Problemy związane z klimatem i jakością powietrza:

- Spalanie węgla w paleniskach domowych w niektórych gminach,
- Lokalizacja ferm hodowlanych na terenie powiatu,
- Występowanie na terenie powiatu dróg europejskich, krajowych oraz wojewódzkich,
- Niski udział OZE,
- Brak sieci gazowej i ciepłowniczej na terenie niektórych gmin.

Problemy związane z klimatem akustycznym:

- Przekroczenia dopuszczalnego poziomu hałasu w punktach pomiarowych na drogach,
- Zwiększająca się liczba aut na drogach powiatu,
- Występowanie na terenie powiatu dróg europejskich, krajowych oraz wojewódzkich,
- Występowanie na terenie powiatu tras kolejowych,
- Słaby stan nawierzchni dróg w niektórych gminach.

Problemy związane z polem elektromagnetycznym:

- Większe zapotrzebowanie wśród mieszkańców na media emitujące promieniowanie elektromagnetyczne (telewizja, radio, Internet, smartfony),
- Ciągły rozwój nowych technologii bezprzewodowej transmisji danych, rosnąca liczba źródeł promieniowania PEM,
- Dynamiczny wzrost liczby abonentów telefonii komórkowej skutkujący zagęszczeniem lokalizacyjnym stacji bazowych telefonii komórkowej,
- Brak monitoringu poziomu pól elektromagnetycznych.

Problemy związane z gospodarowaniem wodami:

- Zły stan jakości wód powierzchniowych,
- Dominujące użytkowanie rolnicze niektórych gmin,
- Zróżnicowane przestrzennie warunki hydrologiczne,
- Rosnące zużycie wody,
- Silne zagrożenie suszą.

Problemy związane z gospodarką wodno-ściekową:

- Dysproporcja pomiędzy stopniem skanalizowania i zwodociągowania,
- Występowanie zbiorników bezodpływowych w niedostatecznym stanie technicznym,

- Rozproszona zabudowa ograniczająca rozwój sieci kanalizacyjnej,
- Awarie sieci wodociągowej i kanalizacyjnej.

Problemy związane z degradacją gleb i zasobami geologicznymi:

- Degradacja środowiska związana z wydobywaniem surowców mineralnych,
- Występowanie terenu osuwiskowego na terenie powiatu,
- Niska i średnia bonitacja gleb na terenie powiatu,
- Występowanie gleb o gorszych warunkach produkcji rolniczej,
- Intensywne rolnictwo i rozwój sieci osadniczej.

Problemy związane z gospodarką odpadami:

- Występowanie na terenie powiatu wyrobów azbestowych,
- Występowanie na terenie powiatu dzikich wysypisk śmieci,
- Rosnąca ilość odpadów,
- Stale rosnące koszty odbioru i utylizacji odpadów komunalnych, co za tym idzie wzrost opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi.

Problemy związane z zasobami przyrody:

- Przekształcenie naturalnego krajobrazu ze względu na działalność rolniczą i mieszkaniową,
- Podatność przyrody na zanieczyszczenia środowiska,
- Presja urbanizacyjna i turystyczna na obszary chronione.

Problemy związane z poważnymi awariami:

- Przewóz substancji niebezpiecznych szlakami komunikacyjnymi, w tym kolejowymi,
- Występowanie zakładów stwarzających zagrożenie wystąpienia poważnej awarii przemysłowej na terenie powiatu oraz w bliskiej lokalizacji,
- Występowanie stacji paliw rozprzodkających materiały pędne dla potrzeb motoryzacji.

11. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu.

Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Włocławskiego, został opracowany z uwzględnieniem podstawowych zasad, na jakich opiera się unijna polityka środowiskowa:

- zasada wysokiego poziomu ochrony – zgodnie z art. 191 ust. 2 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej *„polityka Unii w dziedzinie środowiska naturalnego stawia sobie za cel wysoki poziom ochrony, z uwzględnieniem różnorodności sytuacji w różnych regionach Unii”*;

- zasada przezorności – zobowiązuje instytucję lub osobę, która zamierza podjąć określone działania do udowodnienia, że jej działalność nie spowoduje zagrożenia dla środowiska. W przypadku, gdy wykazanie braku zagrożenia dla środowiska nie jest możliwe, konieczne jest podjęcie działań chroniących środowisko;

- zasada prewencji – zakłada konieczność rozważenia potencjalnych skutków określonego działania i podjęcia na podstawie tej analizy działań zapobiegawczych. Zasada ta znajduje potwierdzenie we wszystkich Programach Działania WE i ma priorytetowe znaczenie w wielu aktach prawnych dotyczących ochrony środowiska.

- zasada naprawiania szkód przede wszystkim u źródła – powstała w środowisku szkoda powinna być wyeliminowana na jak najwcześniejszym etapie produkcji, a nie po zakończeniu procesu produkcji. W konsekwencji prowadzi to do szerszego stosowania standardów emisji niż standardów jakości. Zasada ta znajduje zastosowanie we wszystkich regulacjach ustanawiających standardy emisji szkodliwych substancji do powietrza i wód.

- zasada zanieczyszczający płaci – sprawca, który spowodował szkodę w środowisku lub zagrożenie powstania szkody, powinien ponieść koszty naprawienia szkody lub wyeliminowania zagrożenia. Dyrektywa dotycząca odpowiedzialności za szkody w środowisku oraz dyrektywa w sprawie ochrony środowiska poprzez prawo karne realizują powyższą zasadę.

Podczas sporządzania Programu w trakcie formułowania celów do realizacji zadań w zakresie ochrony środowiska korzystano z następujących dokumentów:

1. Polityka Ekologiczna Państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej,
2. Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju „Polska 2030”,
3. Strategię Rozwoju Transportu do 2030,
4. Strategię zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa 2030,
5. Aktualizacja Krajowego Programu Ochrony Powietrza do roku 2025 (z perspektywą do roku 2030 oraz 2040)
6. Krajowy Plan Gospodarki Odpadami 2028,
7. Strategicznego planu adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030,
8. Krajowego programu oczyszczania ścieków komunalnych,

9. Program ochrony środowiska województwa kujawsko-pomorskiego na lata 2022-2030,
10. Plan gospodarki odpadami województwa kujawsko-pomorskiego na lata 2023-2028z perspektywą na lata 2029-2034.
11. Strategia rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 roku – Strategia Przyspieszenia 2030+.

Wymienione powyżej dokumenty na różnych szczeblach zawierają cele do realizacji, które w miarę możliwości zostały transponowane na warunki regionalne panujące w powiecie włocławskim. Cele te zostały uszczegółowione i odniesione do aktualnego stanu środowiska. W związku z tym, cele oraz kierunki i zadania przewidziane w programie są zgodne z zapisami powyższych dokumentów planistycznych, strategicznych podejmujących tematykę ochrony środowiska oraz zrównoważonego rozwoju.

12. Przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne na środowisko, a także na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralności tego obszaru

Ocenie możliwych oddziaływań na środowisko poddano zadania zarówno inwestycyjne jak i nie inwestycyjne, ujęte w ramach poszczególnych celów środowiskowych. Stopień i zakres oddziaływania zależą będzie w głównej mierze od położenia danego przedsięwzięcia, czy dotyczyć będzie terenów zurbanizowanych, użytkowanych rolniczo czy też obszarów podlegających ochronie, o bogatych walorach przyrodniczych. Trudne jest określenie zmian stanu środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem w odniesieniu do zadań zawartych w POŚ, ze względu na brak informacji odnośnie sposobu i dokładnego miejsca realizacji przedsięwzięć. Dlatego wzięto pod uwagę, iż niektóre z inwestycji wymagać będą przeprowadzenia postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko. W związku z tym wystarczające będzie na tym etapie wskazanie typowych oddziaływań i ich potencjalnych skutków w środowisku. Nie jedno przedsięwzięcie będzie powodować negatywne i pozytywne oddziaływanie na określone komponenty środowiska. Przystępując do planowania realizacji zadań inwestycyjnych związanych np. z modernizacją i budową dróg, termomodernizacją budynków, należy zawsze mieć na uwadze ich wpływ na wartości przyrodnicze. Szczególnie na obszary cenne przyrodniczo.

Oddziaływanie wynikające z realizacji Programu na wybrane komponenty środowiska, będzie negatywne jedynie w momencie realizacji przedsięwzięć. Szczególnie dotyczy to zadań ingerujących w powierzchnię ziemi, związanych z poprawą infrastruktury technicznej, bądź zadań wpływających na stan wód. Stan wód podziemnych na terenie powiatu jest dobry, a zadania wskazane w przedmiotowym Programie nie wpłyną na zwiększenie ryzyka niespełnienia celów środowiskowych. Niestety przeciwna sytuacja dotyczy jakości stanu wód powierzchniowych. Ich stan określony jest jako zły, zaś ocena ryzyka niespełnienia celów środowiskowych jest zagrożona. W programie zaplanowano działania podstawowe, obejmujące uporządkowanie gospodarki ściekowej, które są wystarczające, aby zredukować presję komunalną w zakresie wystarczającym dla osiągnięcia dobrego stanu. Z uwagi jednak na czas niezbędny dla wdrożenia działań, a także okres niezbędny aby wdrożone działania przyniosły wymierne efekty, dobry stan będzie mógł być osiągnięty do roku 2033. Planując zadania wskazane w POŚ, wzięto pod uwagę powyższe zagrożenia. Zadania z zakresu rozbudowy sieci wodociągowej i kanalizacyjnej w efekcie będą wpływały na polepszenie stosunków wodnych. Negatywne oddziaływanie będzie chwilowe i krótkotrwałe, powstałe w wyniku realizacji zadań. Pozostałe zadania z zakresu gospodarki odpadami, gospodarki wodno-ściekowej oraz gleb będą pozytywnie wpływały na stan wód podziemnych oraz powierzchniowych. Zdecydowana większość zadań będzie miała wpływ na poprawę jakości powietrza oraz klimatu, tj. termoizolacja budynków, modernizacja systemów ogrzewania, a także promocja zasad efektywności energetycznej. Powyższe zadania będą negatywnie oddziaływać na jakość powietrza a także na samopoczucie mieszkańców. Jednak będzie to oddziaływanie krótkotrwałe i chwilowe, występujące w czasie realizacji przedsięwzięć.

Jeśli chodzi o obszary chronione, powiat jest położony w obrębie:

- Korytarza ekologicznego,
- Obszarów Natura 2000:
 - Cyprianka (PLH040013) ,
 - Włocławska Dolina Wisły (PLH040039),
 - Słone Łąki w Dolinie Zgłowiączki (PLH040037),
 - Błota Kłócieńskie (PLH040031),
 - Żwirownia Skoki (PLB040005),
 - Dolina Dolnej Wisły (PLB040003),
 - Błota Rakutowskie (PLB040001),
- Gostynińsko-Włocławskiego Parku Krajobrazowego
- Rezerwatów,
- Obszaró chronionego krajobrazu:
 - Obszar Chronionego Krajobrazu Jezioro Modzerowskie,
 - Obszar chronionego krajobrazu Niziny Ciechocińskiej,
- 47 pomników przyrody,
- Użytków ekologicznych.

Podsumowując planowane przedsięwzięcia, co do założeń większość z nich nie będzie stanowiła negatywnego oddziaływania na obszary chronione. Aby zapobiec możliwemu, ich negatywnemu oddziaływaniu na etapie procesu inwestycyjnego, należy stosować w trakcie realizacji Programu kilka zasad. Każde z przedsięwzięć powinno zostać poddane szczegółowej analizie pod kątem oddziaływania na środowisko. Konieczna jest także analiza oddziaływań pośrednich a także skumulowanych, które mogą nie być widoczne przy zbyt powierzchownej analizie tematu.

W niniejszym rozdziale została przedstawiona macierz oddziaływań zadań przewidzianych w POŚ dla powiatu włocławskiego. Podkreślić należy, że wszelkie zadania w Programie zostały zaplanowane w taki sposób, aby służyć rozwojowi społeczeństwa ale z poszanowaniem ochrony środowiska, tzn. zostały opracowane zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju.

Objaśnienia do macierzy oddziaływań zawartej poniżej:

- Brak oddziaływania - **0**

Bezpośredniość oddziaływania:

- Bezpośrednie – **Bezp.**
- Pośrednie – **Poś.**
- Wtórne – **W**
- Skumulowane – **S**

Okres trwania oddziaływania:

- Długookresowe – **Dł.**

- Średniokresowe – **Śr.**
- Krótkookresowe – **Kr.**
- Stałe – **St.**
- Chwilowe – **Ch.**

Zasięg oddziaływania:

- Miejscowe – **M**
- Lokalne – **L**
- Ponadlokalne – **pL**
- Regionalne – **R**

Intensywność przekształceń:

- Nieistotne – **nie**
- Nieznaczne – **niez**
- Duże – **du**
- Zupełne – **zup**

Trwałość przekształceń:

- Odwracalne – **O**
- Nieodwracalne – **No**

(+) – oddziaływanie pozytywne

(-) – oddziaływanie negatywne

(+/-) – oddziaływanie pozytywne jak i negatywne

Tabela 2. Zestawienie działań wynikających z zapisów Programu ochrony środowiska dla powiatu wrocławskiego wraz z ich oddziaływaniem na komponenty środowiska

Zadanie	Oddziaływanie na:											
	Obszary chronione	Różnorodność biologiczna	Ludzi	Zwierzęta	Rośliny	Wodę	Powietrze	Powierzchnię ziemi	Krajobraz	Klimat	Zasoby naturalne	Zabytki
PRIORYTET: OCHRONA KLIMATU I JAKOŚCI POWIETRZA												
Budowa stref zieleni izolacyjnej wzdłuż ciągów komunikacyjnych	Poś. Śr St. M/L Du +	Poś. Śr St. M/L Du +	Bezp. D/Śr St. M/L Du +	Poś. Śr St. M/L Du +	Poś. Śr St. M/L Du +	Poś. Śr St. M/L Du +	Bezp. D/Śr St. M/L Du +	0	Bezp. D/Śr St. M/L Du +	oś. Śr St. M/L Du +	0	0
Budowa i modernizacja oświetlenia ulicznego	0	0	Poś. Dł. St. M/L niez +	0	0	0	0	0	Poś. Dł. St. M/L niez +	0	0	0
Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej i zbiorowego zamieszkania oraz budynków jednorodzinnych	Poś. Dł. St. L niez +	Poś. Dł. St. L niez +	Bezp. Dł. St. L +	0	0	0	Bezp. Dł. St. L du +	0	0	Bezp. Dł. St. L du +	Bezp. Dł. St. M niez +	Bezp. St. Dł. M niez +
Zastosowanie odnawialnych źródeł energii w budynkach stanowiących własność publiczną	0	0	Poś. Dł. St. L +	Poś. Kr. Ch. M niez O -	Poś. Kr. Ch. M niez O -	0	Bezp. Dł. St. L +	0	Bezp. Dł. St. L +	Poś. Dł. St. L +	W. Poś. Dł. St. O +	0
Edukacja ekologiczna w zakresie jakości powietrza oraz promocja odnawialnych źródeł energii	0	0	Bezp. Śr. St. L/pL du +	0	0	Poś. Dł. St. M/L niez +	Poś. Dł. St. L/pL du +	0	0	Poś. Dł. St. L niez +	Bezp. Dł. St. M du +	0

Zadanie	Oddziaływanie na:											
	Obszary chronione	Różnorodność biologiczna	Ludzi	Zwierzęta	Rośliny	Wodę	Powietrze	Powierzchnię ziemi	Krajobraz	Klimat	Zasoby naturalne	Zabytki
Modernizacja źródła ciepła w ZS w Boniewie	Poś. Dł. St. L niez +	Poś. Dł. St. L niez +	Bezp. Dł. St. L +	0	0	0	Bezp. Dł. St. L du +	0	0	Bezp. Dł. St. L du +	Bezp. Dł. St. M niez +	Bezp. St. Dł. M niez +
Kontrola przestrzegania zakazu spalania odpadów w piecach domowych	0	0	Bezp. Dł/Sr St. M/L Du +	0	0	0	Poś. Dł. St. L/pL du +	0	0	Poś. Dł. St. L niez +	0	0
Opracowanie planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe	0	0	Bezp. Dł/Sr St. M/L Du +	0	0	0	0	0	0	Bezp. Dł/Sr St. M/L Du +	0	0
Opracowanie i wdrożenie Planu Gospodarki Niskoemisyjnej	Poś. Dł. St. L niez +	Poś. Dł. St. L niez +	Bezp. Dł. St. L +	0	0	0	Bezp. Dł. St. L du +	0	0	Bezp. Dł. St. L du +	Bezp. Dł. St. M niez +	Bezp. St. Dł. M niez +
Monitoring jakości powietrza	0	0	Bezp. Dł/Sr St. M/L Du +	0	0	0	Bezp. Dł/Sr St. M/L Du +	0	Poś. Dł/Sr St. M/L Du +	Bezp. Dł/Sr St. M/L Du +	0	0
PRIORYTET: ZAGROŻENIA HAŁASEM												
Realizacja zadań modernizacyjnych na drogach	0	0	Bezp. Dł. St.	Poś. Śr. St.	0	0	0	0	0	0	0	Bezp. Dł. St.

Zadanie	Oddziaływanie na:											
	Obszary chronione	Różnorodność biologiczna	Ludzi	Zwierzęta	Rośliny	Wodę	Powietrze	Powierzchnię ziemi	Krajobraz	Klimat	Zasoby naturalne	Zabytki
			M du +	M niezn +								M niezn +
Prowadzenie nasadzeń zieleni ochronnej przy drogach	Poś. Śr St. M/L Du +	Poś. Śr St. M/L Du +	Bezp. D/Śr St. M/L Du +	Poś. Śr St. M/L Du +	Poś. Śr St. M/L Du +	Poś. Śr St. M/L Du +	Bezp. D/Śr St. M/L Du +	0	Bezp. D/Śr St. M/L Du +	oś. Śr St. M/L Du +	0	0
Budowa ekranów akustycznych	0	0	Bezp. D/Śr St. M/L Du +	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Monitoring hałasu	0	0	Bezp. D/Śr St. M/L Du +	0	0	0	0	0	0	0	0	0
PRIORYTET: POLA ELEKTROMAGNETYCZNE												
Monitoring pól elektromagnetycznych	0	0	Bezp. D/Śr St. M/L Du +	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Prowadzenie ewidencji źródeł promieniowania elektromagnetycznego	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Zadanie	Oddziaływanie na:											
	Obszary chronione	Różnorodność biologiczna	Ludzi	Zwierzęta	Rośliny	Wodę	Powietrze	Powierzchnię ziemi	Krajobraz	Klimat	Zasoby naturalne	Zabytki
Uwzględnienie ochrony przed polami elektromagnetycznymi w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego	0	0	Poś. Dł. St. M/L Niezupełnie +	0	0	0	0	0	0	0	0	0
PRIORYTET: GOSPODAROWANIE WODAMI												
Prowadzenie monitoringu stanu i jakości wód powierzchniowych	Poś. Dł./Śr. St. M du +	Poś. Dł. St. L du +	Bezp. Dł. St. M/L du +	Poś. Śr. St. L niezupełnie +	Poś. Śr. St. L niezupełnie +	Bezp. Dł. St. M/L Du +b	0	0	Poś. Śr. St. M niezupełnie +	0	Bezp. Dł. St. M du +	0
Prowadzenie monitoringu stanu i jakości wód podziemnych	Poś. Dł./Śr. St. M du +	Poś. Dł. St. L du +	Bezp. Dł. St. M/L du +	Poś. Śr. St. L niezupełnie +	Poś. Śr. St. L niezupełnie +	Bezp. Dł. St. M/L Du +b	0	0	Poś. Śr. St. M niezupełnie +	0	Bezp. Dł. St. M du +	0
Budowa, modernizacja i remont oczyszczalni ścieków	Poś. Dł./Śr. St. M du +/-	0	0	0	0	Bezp. Dł. St. M/L du +	0	Poś. Dł. M Du +	Poś. Dł. M Du +	0	Bezp. Dł. St. M/L du +	0
Ograniczanie odpływu do wód zanieczyszczeń ze źródeł rozproszonych i obszarowych	Poś. Dł./Śr. St. M niezupełnie +	Bezp. Dł. St. M niezupełnie +	Poś. Dł./Śr. St. M niezupełnie +	Bezp. Dł. St. M niezupełnie +	Bezp. Dł. St. M du +	Bezp. Dł. St. M/L du +	0	Bezp. Dł. St. M/L du +	0	0	Bezp. Dł. St. M du +	0
Edukacja ekologiczna w zakresie racjonalnego gospodarowania wodą	0	0	Bezp. Dł. St.	0	0	Bezp. Dł. St.	0	0	0	0	Bezp. Dł. St.	0

Zadanie	Oddziaływanie na:											
	Obszary chronione	Różnorodność biologiczna	Ludzi	Zwierzęta	Rośliny	Wodę	Powietrze	Powierzchnię ziemi	Krajobraz	Klimat	Zasoby naturalne	Zabytki
			L du +			L du +					L du +	
Uwzględnianie w dokumentach planistycznych oraz w decyzjach dotyczących planowania i zagospodarowania przestrzennego granic obszarów zagrożenia powodzią wyznaczonych na mapach zagrożenia powodziowego	0	0	Bezp. Dł./Śr. St. M/L Du +	0	0	Poś. Dł. St. L niez +	0	0	0	Poś. Dł. St. L niez +	0	0
Rozwijanie systemów zagospodarowania wód opadowych na terenach zurbanizowanych	0	0	Bezp. Dł. St. L Du +	0	0	Poś. Dł. St. L niez +	0	Poś. Dł. St. L niez +	Poś. Dł. St. L niez +	0	0	0
PRIORYTET: GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA												
Budowa, rozbudowa i modernizacja systemu kanalizacji	Poś. Dł./Śr. St. M du +/-	0	0	0	0	Bezp. Dł. St. M/L du +	0	Poś. Dł. M Du +	Poś. Dł. M Du +	0	Bezp. Dł. St. M/L du +	0
Budowa lokalnych sieci kanalizacyjnych i małych oczyszczalni przydomowych na terenach zabudowy rozproszonej	Poś. Dł./Śr. St. M du +/-	0	0	0	0	Bezp. Dł. St. M/L du +	0	Poś. Dł. M Du +	Poś. Dł. M Du +	0	Bezp. Dł. St. M/L du +	0
Budowa, rozbudowa i modernizacja sieci wodociągowej	Poś. Dł./Śr. St. M du O	0	Bezp. Dł. St. M/L Zup O	0	0	Poś. Dł. St. M du +	0	Bezp. Dł. St. M/L du O	Bezp. Dł./Kr. M/L du O +/-	Poś. Dł./Śr. pL +	W +/-	0

Zadanie	Oddziaływanie na:											
	Obszary chronione	Różnorodność biologiczna	Ludzi	Zwierzęta	Rośliny	Wodę	Powietrze	Powierzchnię ziemi	Krajobraz	Klimat	Zasoby naturalne	Zabytki
	-		+/-					+				
Budowa studni głębinowych, rozbudowa i modernizacja stacji uzdatniania wody	0	0	Bezp. Dł. St. M Du +	0	0	Bezp. Dł. St. M Du +	0	Bezp. Dł. St. M Du +	0	0	0	0
Monitoring jakości wody przeznaczonej do spożycia	0	0	Bezp. Dł. St. M/L zup +	0	0	Bezp. Dł. St. M/L zup +	0	0	0	0	Bezp. Dł. St. M/L zup +	0
Kontrola częstotliwości i sposobu pozbywania się nieczystości płynnych przez właścicieli nieruchomości oraz kontrola funkcjonowania oczyszczalni przydomowych	Poś. Dł./Śr. St. M du +	Poś. Śr. St. M du +	Poś. Dł. St. M du +	Poś. Kr. St. M du +	Bezp. Śr. St. M du +	Bezp. Dł. St. M/L du +	0	Bezp. Śr. St. M du +	Poś. Kr. St. M du +	0	Poś. Kr. St. M du +	0
Promowanie rolnictwa ekologicznego i rolnictwa zintegrowanego	Poś. Dł. St. M du +	Poś. Dł. St. M niez +	Bezp. Dł. St. L/pL du +	Poś. Dł. St. M niez +	Poś. Dł. St. M niez +	Poś. Dł. St. M du +	0	Wt. Dł. St. M du +	0	0	W Dł. St. M +	0
PRIORYTET: GLEBY												
Okresowe badania gleb	0	0	0	0	Poś. Dł./Śr St. M/L niez +	0	0	Bezp. Dł./Śr St. M/L Du +	Poś. Dł./Śr St. M/L niez +	0	0	0

Zadanie	Oddziaływanie na:											
	Obszary chronione	Różnorodność biologiczna	Ludzi	Zwierzęta	Rośliny	Wodę	Powietrze	Powierzchnię ziemi	Krajobraz	Klimat	Zasoby naturalne	Zabytki
Ograniczenie zanieczyszczenia gleb	Poś. Dł. St. M du +	Poś. Dł. St. M niez +	Bezp. Dł. St. L/pL du +	Poś. Sr./Kr St. M niez +	Poś. Sr./Kr St. M niez +	Poś. Dł./Sr./Kr St. M du +	0	Wt. Dł. St. M du +	Poś. Dł./Kr. St. M +	0	W Dł. St. M +	0
Rekultywacja terenów, na których występuje zanieczyszczenie gleb lub niekorzystne przekształcenie terenu (w tym wyłączonych z eksploatacji składowisk),	Poś. Dł. St. M Nie +	Poś. Sr./Kr. St. M du +	0	Poś. Sr./Kr. St./Ch. M Nie +	Bezp. Dł./Sr St. M du +	Bezp. Dł./Sr St. M/L du +	0	Bezp. Dł./Sr St. M du +	Bezp. Dł./Sr St. M/L du +	0	0	0
PRIORYTET: ZASOBY GEOLOGICZNE												
Uwzględnianie złóż kopalin w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego gminy	0	0	Bezp. Dł./Sr St. M/L Du +	0	0	0	0	Poś. Dł. St. L niez +	0	Poś. Dł. St. L niez +	Poś. Dł. St. L niez +	0
Ochrona udokumentowanych oraz perspektywicznych zasobów złóż kopalin poprzez stosowanie odpowiednich zapisów w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego	Bezp. Dł. St. M Du +	Poś. Dł. St. M Nie +	0	Poś. Dł. St. M Nie +	Poś. Dł. St. M Nie +	Poś. Dł. St. M Nie +	0	Bezp. Dł. St. M du +	Bezp. Dł. St. M du +	Poś. Dł. St. M Nie +	W Dł. St. M Nie +	0
Sukcesywne przeciwdziałanie nielegalnej eksploatacji kopalin	Bezp. Dł L/pL Du +	Bezp. Dł L/pL Du +	Poś. Dł L/pL Du +	Bezp. Dł L/pL Du +	Bezp. Dł L/pL Du +	Bezp. Dł L/pL Du +	Bezp. Dł L/pL Du +	Bezp. Dł L/pL Du +	Bezp. Dł L/pL Du +	Poś. Dł L/pL Du +	Bezp. Dł L/pL Du +	0
PRIORYTET: GOSPODARKA ODPADAMI I ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU ODPADÓW												
Usunięcie wyrobów zawierających azbest z terenu gmin	0	0	Bezp. Dł.	0	0	Poś. Dł.	Bezp. Dł.	0	Poś. Dł.	Poś. Dł.	0	Bezp. Dł.

Zadanie	Oddziaływanie na:											
	Obszary chronione	Różnorodność biologiczna	Ludzi	Zwierzęta	Rośliny	Wodę	Powietrze	Powierzchnię ziemi	Krajobraz	Klimat	Zasoby naturalne	Zabytki
			St. L/pL +			St. M +	St. L/pL/R +		St. M +	St. L/pL/R +		St. M +
Identyfikacja i zwalczanie dzikich wysypisk śmieci	Poś. Dł. St. M +	Bezp. Dł. St. M +	Poś. Dł. St. M +	Bezp. Dł. St. M +	Bezp. Dł. St. M +	Poś. Dł. St. M +	Poś. Dł. St. M/L +	Bezp. Dł. St. M +	Bezp. Dł. St. M +	Poś. Dł. St. M/L +	Poś. Dł. St. M +	0
Edukacja mieszkańców na temat segregacji i recyklingu odpadów	Poś. Dł. St. M +	Poś. Dł. St. M +	Bezp. Dł. St. M +	Poś. Dł. St. M +	Poś. Dł. St. M +	Poś. Dł. St. M +	Poś. Dł. St. M/L +	Bezp. Dł. St. M +	Bezp. Dł. St. M +	Poś. Dł. St. M/L +	Poś. Dł. St. M +	0
Monitorowanie ilości odpadów na terenie gmin, które zostają przekazane do składowania oraz tych podlegających recyklingowi	0	0	Poś. Dł/Śr St. M/L niez +	0	0	0	Poś. Dł/Śr St. M/L niez +	Bezp. Dł/Śr St. M/L Du +	Poś. Dł/Śr St. M/L niez +	0	0	0
Rozbudowa infrastruktury do selektywnego zbierania odpadów komunalnych	Poś. Dł. St. M +	Poś. Dł. St. M +	Bezp. Dł. St. M +	Poś. Dł. St. M +	Poś. Dł. St. M +	Poś. Dł. St. M +	Poś. Dł. St. M/L +	Bezp. Dł. St. M +	Bezp. Dł. St. M +	Poś. Dł. St. M/L +	Poś. Dł. St. M +	0
PRIORYTET: ZASOBY GEOLOGICZNE												
Ochrona i pielęgnacja pomników przyrody	Bezp. Dł. St. M Du +	Bezp. Dł. St. M Du +	Poś. Dł. St. M/L +	Poś. Dł. St. M +	Poś. Dł. St. M +	Bezp. Dł. St. M +	Poś. Dł. St. M/L +	0	Bezp. Dł. L/pL Du +	Poś. Dł. St. L/pL +	0	0
Ochrona przeciwpożarowa lasów	0	0	Poś. Dł. St.	Poś. Dł. St.	Poś. Dł. St.	0	Poś. Dł. St.	0	0	0	0	0

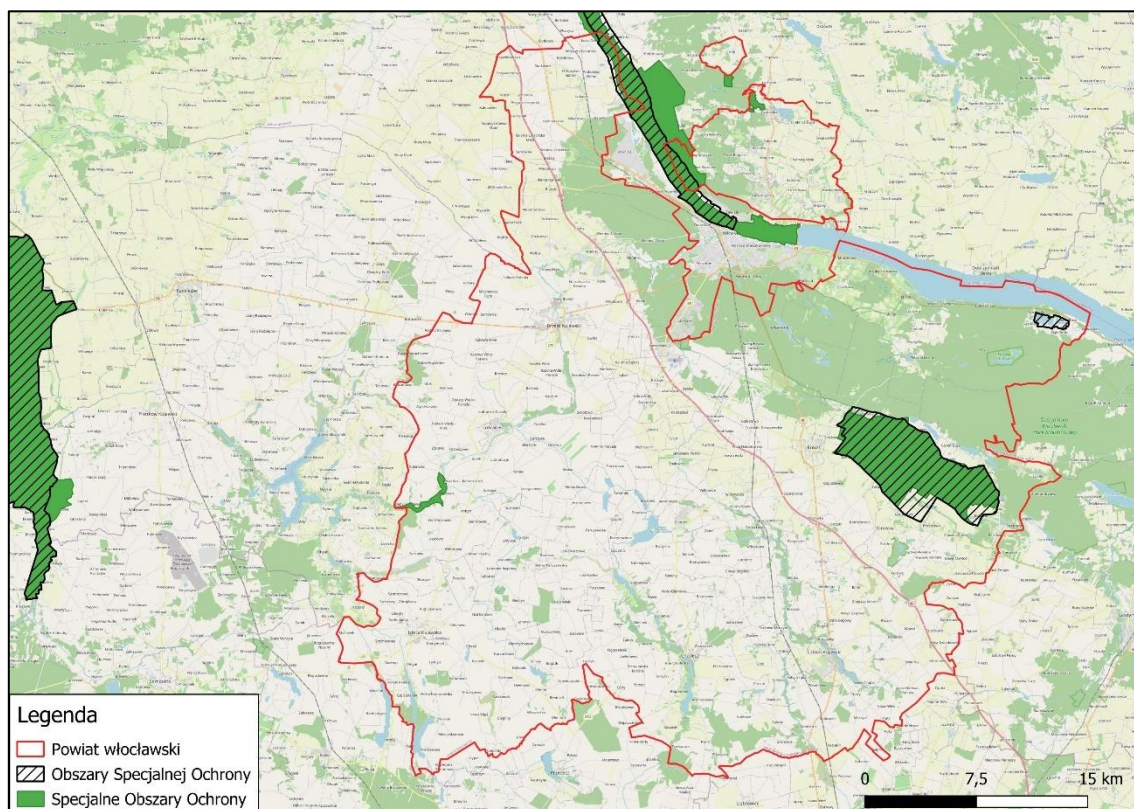
Zadanie	Oddziaływanie na:											
	Obszary chronione	Różnorodność biologiczna	Ludzi	Zwierzęta	Rośliny	Wodę	Powietrze	Powierzchnię ziemi	Krajobraz	Klimat	Zasoby naturalne	Zabytki
			M/L Nie +	M/L du +	M/L du +		M/L Nie +					
Bieżące wykonywanie w lasach zabiegów ochronnych zgodnych z planami urządzania lasu	Bezp. Dł. St. M Du +	Bezp. Dł. St. M Du +	Poś. Dł. St. M/L +	Poś. Dł. St. M +	Poś. Dł. St. M +	Bezp. Dł. St. M +	Poś. Dł. St. M/L +	0	Bezp. Dł. L/pL Du +	Poś. Dł. St. L/pL +	0	0
Realizacja kompensacji przyrodniczych jako istotnego narzędzia wspomagającego rozwój społeczno – gospodarczy w obrębie obszarów oddziałujących na sieć Natura 2000	Bezp. Dł. St. M Du +	Bezp. Dł. St. M Du +	Poś. Dł. St. M/L +	Poś. Dł. St. M +	Poś. Dł. St. M +	Bezp. Dł. St. M +	Poś. Dł. St. M/L +	0	Bezp. Dł. L/pL Du +	Poś. Dł. St. L/pL +	0	0
Pełna inwentaryzacja różnorodności biologicznej: uzupełnianie wiedzy o rozmieszczeniu i zasobach składników różnorodności biologicznej	Bezp. Dł. L/pL Du +	Bezp. Dł. L/pL Du +	0	Bezp. Dł. L/pL Du +	Bezp. Dł. L/pL Du +	Poś. Dł. L/pL Du +	Poś. Dł. L/pL Du +	Poś. Dł. L/pL Du +	Poś. Dł. L/pL Du +	Poś. Dł. L/pL Du +	Poś. Dł. L/pL Du +	0
Utrzymanie różnorodności siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków, w tym zapobieganie ich fragmentacji	Bezp. Dł. St. L/pL Du +	Bezp. Dł. St. L/pL Du +	Poś. Dł. St. M/L +	Bezp. Dł. St. M/L Du +	Bezp. Dł. St. M Du +	0	0	Poś. Dł. St. M/L +	Poś. Kr. St. L/pL +	0	0	0
Stały monitoring środowiska leśnego w celu przeciwdziałania zagrożeniom ze strony czynników abiotycznych (szkody przemysłowe, pożary) i biotycznych (choroby drzew, działalność szkodników).	Bezp. Dł. L/pL Du +	Bezp. Dł. L/pL Du +	0	Bezp. Dł. L/pL Du +	Bezp. Dł. L/pL Du +	Poś. Dł. L/pL Du +	Poś. Dł. L/pL Du +	Poś. Dł. L/pL Du +	Poś. Dł. L/pL Du +	Poś. Dł. L/pL Du +	Poś. Dł. L/pL Du +	0
PRIORYTET: ZAGROŻENIE POWAŻNYMI AWARIAMI												

Zadanie	Oddziaływanie na:											
	Obszary chronione	Różnorodność biologiczna	Ludzi	Zwierzęta	Rośliny	Wodę	Powietrze	Powierzchnię ziemi	Krajobraz	Klimat	Zasoby naturalne	Zabytki
Edukacja w zakresie właściwych zachowań w sytuacjach zagrożenia wśród mieszkańców	0	0	Poś. Dł. L +	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Doposażenie Jednostek Ochotniczych Straży Pożarnej	0	0	Poś. Dł. St. M Du +	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Cele i zadania przedstawione w Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Włocławskiego mają poprawić stan i jakość środowiska. Większość z nich nie będzie miała negatywnego wpływu na środowisko, jednak niektóre z planowanych zadań mogą chwilowo negatywnie oddziaływać na środowisko podczas realizacji inwestycji. Są to zadania związane m.in. z modernizacją budynków i inwestycjami na drogach.

12.1. Oddziaływanie na Obszar Natura 2000

Powiat wrocławski leży na terenie 7 Obszarów Natura 2000. Obszary te znajdują się wzdłuż rzeki Wisły, przy granicy północno-wschodniej oraz zachodniej, a największy obszar leży we wschodniej części powiatu (mapa 2). Obejmują obszary wodne, leśne oraz użytki rolne.

Mapa 2. Lokalizacja Obszarów Natura 2000 na terenie powiatu wrocławskiego

Zgodnie z ustawą o ochronie przyrody (Dz.U. 2024 poz. 1478) *zabrania się, z zastrzeżeniem art. 34, podejmowania działań mogących, osobno lub w połączeniu z innymi działaniami, znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000, w tym w szczególności:*

- 1) pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000 lub*
- 2) wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000, lub*
- 3) pogorszyć integralność obszaru Natura 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami.*

W związku z położeniem chronionych obszarów, zadania związane z infrastrukturą drogową oraz zabudową mieszkaniową mogą wpływać negatywnie na środowisko, ale tylko podczas realizacji inwestycji.

Prowadzenie działań modernizujących infrastrukturę drogową oraz termomodernizacji budynków na obszarze Natura 2000 bądź w jej otoczeniu może doprowadzić do emisji hałasu, pyłu i powstawania odpadów, istnieje również ryzyko niekontrolowanego wycieku smarów i paliw, jednak tylko na etapie realizacji, co oznacza, że efekt ten będzie krótkotrwały i zniknie po zakończeniu robót. Podczas realizacji należy zastosować działania

minimalizujące, dostosowane do charakteru planowanej i realizacyjnej inwestycji, aby zapobiec niekontrolowanym awariom i zmniejszyć ilość substancji wprowadzanych do środowiska.

Proponowane działania minimalizujące:

- Wyznaczenie terenu pod okresową bazę materiałową – sprzętową poza obszarami Natura 2000 i obszarami znajdującymi się w pobliżu cieków wodnych,
- Używanie nowoczesnego sprzętu, stała kontrola i bieżące konserwacje,
- Stosowanie odpowiedniej technologii robót w celu ograniczenia oddziaływań na etapie realizacji,
- Prowadzenie prac w porze dziennej (6:00 – 22:00),
- Zraszanie pola budowy wodą w celu minimalizacji pylenia wtórnego,
- Zabezpieczanie odpadów, w szczególności odpadów szkodliwych i magazynowanie ich w przeznaczonych do tego miejscach,
- Zabezpieczanie podłoża gruntowego i środowiska wodnego np. poprzez wykonanie drenaży,
- Wykonywanie zabezpieczeń w postaci płotków herpetologicznych,
- Właściwe zaprojektowanie dróg, chodników i przejść, w tym budowa przejść dla zwierząt,
- Zapobieganie stałemu odwodnieniu terenów przylegających do inwestycji,
- Realizację nasadzeń zieleni,
- Stabilizacja biologiczna lub techniczna w przypadku nowo utworzonych skarp.

Oddziaływania negatywne będą odczuwalne krótkoterminowo podczas realizacji inwestycji, po zakończeniu robót budowlanych przewidywane są następujące działania pozytywne:

- Zastosowanie barier i siatek dla zwierząt przy drogach zmniejszy ich śmiertelność,
- Modernizacja dróg, która polepszy stan nawierzchni przyczyni się do zmniejszenia emisji zanieczyszczeń do powietrza, gleby i wody,
- Zastosowanie odnawialnych źródeł energii obniży emisję zanieczyszczeń do powietrza, gleby i wody,
- Wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców powiatu, w tym właściwe gospodarowanie terenami, ze względu na świadomość ludzi w temacie obszarów chronionych,
- Budowa i modernizacja sieci kanalizacyjnej i wodociągowej przyczyni się do poprawy jakości wód powierzchniowych i podziemnych,
- Stosowanie zabezpieczeń hałasowych obniży poziom hałasu przy ruchliwych drogach,
- Eliminacja gatunków inwazyjnych pozwoli na zachowanie biologicznych i rodzimych gatunków roślin, zwierząt i grzybów,

Reasumując, planowane inwestycje na terenie powiatu wrocławskiego będą oddziaływać pozytywnie, długofalowo, pośrednio lub bezpośrednio na Obszar Natura 2000. W przypadku, gdy po określeniu szczegółowej lokalizacji inwestycji i zakresu inwestycji zostaną wskazane negatywne oddziaływania na obszary Natura 2000 realizacja może nastąpić tylko na podstawie art. 34 ustawy z dnia 6 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. 2024 poz. 1478):

Art. 34. 1. Jeżeli przemawiają za tym konieczne wymogi nadrzędnego interesu publicznego, w tym wymogi o charakterze społecznym lub gospodarczym, i wobec braku rozwiązań alternatywnych, właściwy miejscowo regionalny dyrektor ochrony środowiska, a na obszarach morskich – dyrektor właściwego urzędu morskigo, może zezwolić na realizację planu lub działań, mogących znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000 lub obszary znajdujące się na liście, o której mowa w art. 27 ust. 3 pkt 1, zapewniając wykonanie kompensacji przyrodniczej niezbędnej do zapewnienia spójności i właściwego funkcjonowania sieci obszarów Natura 2000.

Potencjalnie negatywne oddziaływania na obszar Natura 2000 będą głównie dotyczyły zmiany stosunków wodnych oraz wpływu na gatunki i siedliska chronione. Budowa nowych dróg doprowadzi do tworzenia barier komunikacyjnych dla wielu gatunków zwierząt, w tym zakłóci funkcjonowanie zwierząt i roślin poprzez emisję zanieczyszczeń komunikacyjnych oraz hałasu.

Działania zaproponowane w POŚ nie mają wyznaczonych dokładnych lokalizacji. Najlepsze lokalizacje będą położone z dala od siedlisk chronionych oraz miejsc występowania gatunków chronionych ptaków, ssaków, ślimaków oraz płazów. W przypadku zainteresowania inwestora działkami położonymi na wyżej wymienionych obszarach, należy przeprowadzić inwentaryzację oraz ocenę oddziaływania na środowisko. Realizacja inwestycji, która może negatywnie oddziaływać na przedmiot ochrony może zostać zezwolona, gdy przemawiają za tym wymogi „nadrzędnego interesu publicznego” oraz nie ma rozwiązań alternatywnych. Warunkiem dopuszczenia do realizacji jest wtedy wykonanie tzw. kompensacji przyrodniczej.

Na etapie prognozy stwierdzono, iż realizowane działania w ramach programu ochrony środowiska nie wpłyną negatywnie na:

- 1) pogorszenie stanu siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000 lub
- 2) na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000, lub
- 3) pogorszenie integralności obszaru Natura 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami.

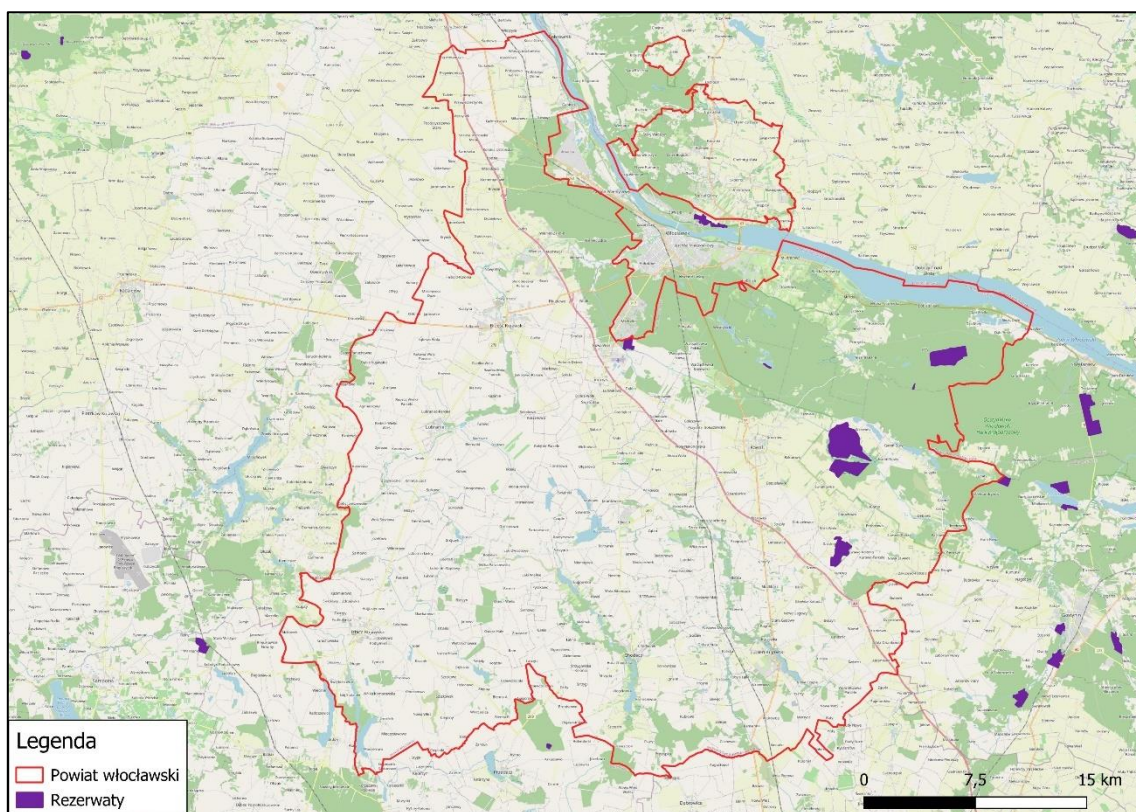
12.2. Oddziaływanie na rezerwat przyrody

Zgodnie z ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (Dz.U. 2024 poz. 1478) Art. 13. 1. *Rezerwat przyrody obejmuje obszary zachowane w stanie naturalnym lub mało zmienionym, ekosystemy, ostoje i siedliska przyrodnicze, a także siedliska roślin, siedliska zwierząt i siedliska grzybów oraz twory i składniki przyrody nieożywionej, wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, kulturowymi lub walorami krajobrazowymi. W rezerwatach przyrody zabrania się m.in.:*

- budowy lub przebudowy obiektów budowlanych i urządzeń technicznych, z wyjątkiem obiektów i urządzeń służących celom parku narodowego albo rezerwatu przyrody;
- chwytania lub zabijania dziko występujących zwierząt, zbierania lub niszczenia jaj, postaci młodocianych i form rozwojowych zwierząt, umyślnego płoszenia zwierząt kręgowych, zbierania poroży, niszczenia nor, gniazd, legowisk i innych schronień zwierząt oraz ich miejsc rozrodu;

- polowania, z wyjątkiem obszarów wyznaczonych w planie ochrony lub zadaniach ochronnych ustanowionych dla rezerwatu przyrody;
- pozyskiwania, niszczenia lub umyślnego uszkodzania roślin oraz grzybów;
- użytkowania, niszczenia, umyślnego uszkodzania, zanieczyszczania i dokonywania zmian obiektów przyrodniczych, obszarów oraz zasobów, tworów i składników przyrody;
- zmiany stosunków wodnych, regulacji rzek i potoków, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody;
- pozyskiwania skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, minerałów i bursztynu;
- niszczenia gleby lub zmiany przeznaczenia i użytkowania gruntów;

Rezerwaty powiatu włocławskiego leżą głównie na terenach leśnych i wodnych (mapa 3).

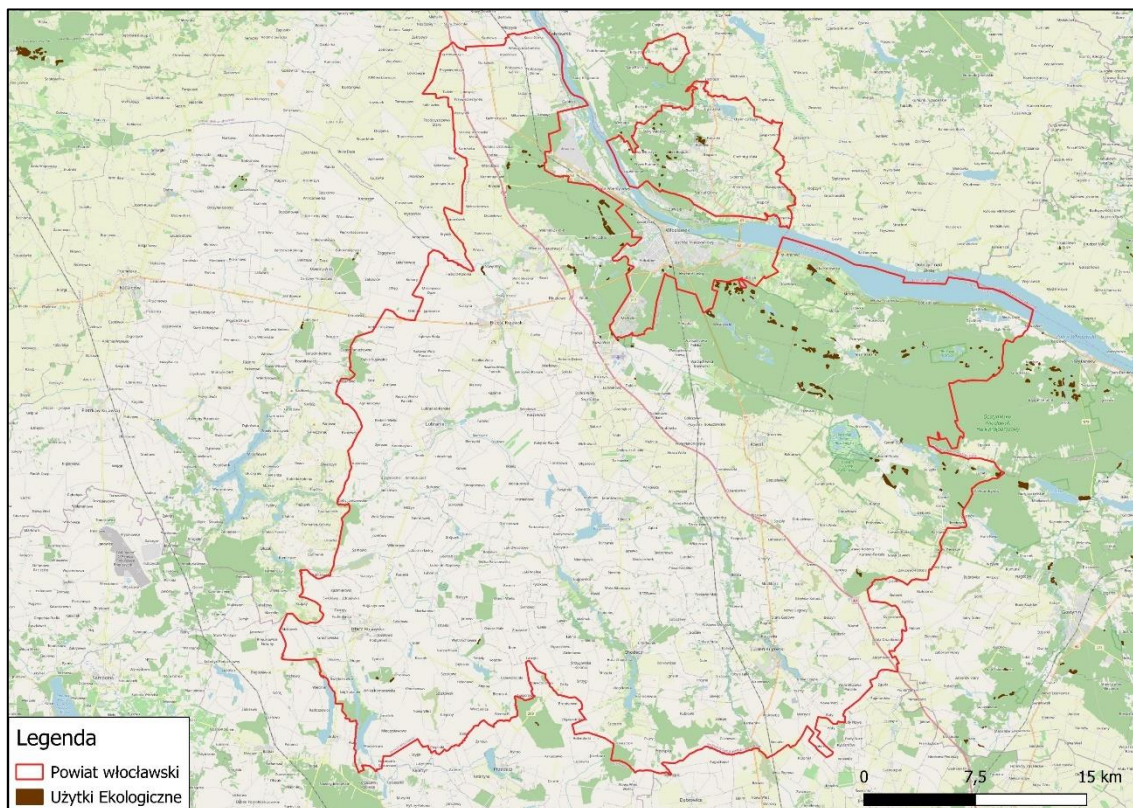

Mapa 3. Lokalizacja rezerwatów na terenie powiatu włocławskiego

Ze względu na położenie rezerwatów w powiecie na małych obszarach, głównie na terenach leśnych w przeprowadzonej analizie stwierdzono brak negatywnego oddziaływania zadań wskazanych w Programie Ochrony Środowiska.

12.3. Oddziaływanie na użytki ekologiczne

Na terenie powiatu znajduje się wiele użytków ekologicznych, położonych na terenach leśnych (mapa 4)

Mapa 4. Lokalizacja użytków ekologicznych na terenie powiatu włocławskiego

Zgodnie z ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (Dz.U. 2023 poz. 1336) Art. 42. *Użytkami ekologicznymi są zasługujące na ochronę pozostałości ekosystemów mających znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej – naturalne zbiorniki wodne, śródpolne i śródleśne oczka wodne, kępy drzew i krzewów, bagna, torfowiska, wydmy, płaty nieużytkowanej roślinności, starorzecza, wychodnie skalne, skarpy, kamieńce, siedliska przyrodnicze oraz stanowiska rzadkich lub chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów, ich ostoje oraz miejsca rozmnażania lub miejsca sezonowego przebywania.* Zgodnie z Art. 45. 1. W stosunku do pomnika przyrody, stanowiska dokumentacyjnego, użytku ekologicznego lub zespołu przyrodniczo-krajobrazowego mogą być wprowadzone następujące zakazy:

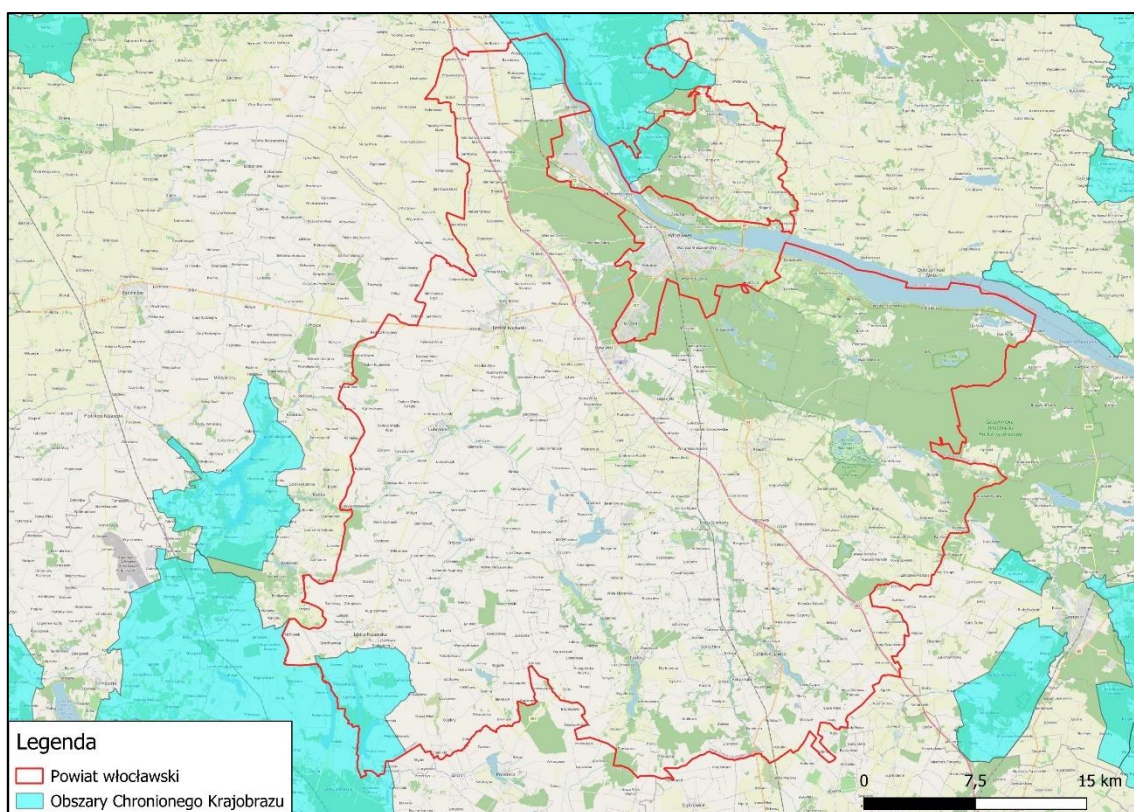
- 1) niszczenia, uszkadzania lub przekształcania obiektu lub obszaru;
- 2) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztormowym lub przeciwpowodziowym albo budową, odbudową, utrzymywaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych;
- 3) uszkadzania i zanieczyszczania gleby; 4) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody albo racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej;

- 5) likwidowania, zasypywania i przekształcania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno-błotnych;
- 6) wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia użytkowanych gruntów rolnych;
- 7) zmiany sposobu użytkowania ziemi;
- 8) wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;
- 9) umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia nor, legowisk zwierzęcych oraz tarlisk i złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;
- 10) zbioru, niszczenia, uszkodzenia roślin i grzybów na obszarach użytków ekologicznych, utworzonych w celu ochrony stanowisk, siedlisk lub ostoi roślin i grzybów chronionych;
- 11) umieszczania tablic reklamowych.

Użytki ekologiczne nie przechodzą przez infrastrukturę drogową ani tereny zabudowane, w związku z przeprowadzonej analizie stwierdzono brak negatywnego oddziaływania zadań wskazanych w Programie Ochrony Środowiska.

12.4. Oddziaływanie na Obszary Chronionego Krajobrazu

Obszary Chronionego Krajobrazu zajmują niewielkie obszary na terenie powiatu: nie duża powierzchnia przy północnej granicy oraz przy południowo-zachodniej.

Mapa 5. Lokalizacja Obszarów Chronionego Krajobrazu na terenie powiatu wrocławskiego

Zgodnie z ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (Dz.U. 2024 poz. 1478):

Art. 24. 1. Na obszarze chronionego krajobrazu mogą być wprowadzone następujące zakazy:

- 1) zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;
- 2) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko;
- 3) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;
- 4) wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;
- 5) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztormowym, przeciwpowodziowym lub przeciwsuwiskowym lub utrzymaniem, budową, odbudową, naprawą lub remontem urządzeń wodnych;
- 6) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka;
- 7) likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych;
- 8) budowania nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od:
 - a) linii brzegów rzek, jezior i innych naturalnych zbiorników wodnych,
 - b) zasięgu lustra wody w sztucznych zbiornikach wodnych usytuowanych na wodach płynących przy normalnym poziomie piętrzenia określonym w pozwoleniu wodnoprawnym, o którym mowa w art. 389 pkt 1 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne – z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej;
- 9) lokalizowania obiektów budowlanych w pasie szerokości 200 m od linii brzegów klifowych oraz w pasie technicznym brzegu morskiego.

1a. Na obszarze chronionego krajobrazu, dla terenów:

1) objętych miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego i położonych w strefach, o których mowa w art. 23a ust. 1 pkt 1, wprowadza się zakazy:

- a) lokalizowania nowych obiektów budowlanych,
- b) zalesiania;

2) nieobjętych miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego położonych w strefach, o których mowa w art. 23a ust. 1 pkt 1, wprowadza się zakazy:

- a) lokalizowania nowych obiektów budowlanych,
- b) lokalizowania nowych obiektów budowlanych odbiegających od lokalnej formy architektonicznej,

c) lokalizowania nowych obiektów budowlanych o wysokości przekraczającej 2 kondygnacje lub 7 m, d) zalesiania.

1b. Na obszarze chronionego krajobrazu zakazuje się niszczenia i uszkodzania obiektów o istotnym znaczeniu historycznym i kulturowym wskazanych w uchwale, o której mowa w art. 23a ust. 1.

Zadania takie jak modernizacja i rozbudowa dróg i ścieżek pieszo-rowerowych, w tym ogólna poprawa infrastruktury, mała retencja oraz rozbudowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej oraz sieci gazowej i ciepłowniczej mogą oddziaływać na obszar tylko pośrednio i krótkotrwale podczas realizacji inwestycji. Zakazy wyznaczone w ustawie o ochronie przyrody nie dotyczą realizacji inwestycji celu publicznego, a działania przedstawione w Programie Ochrony Środowiska są inwestycjami publicznymi wpływającymi na rozwój powiatu i gmin, dlatego ww. zakazy nie obejmują działań zawartych w analizowanych POŚ.

W przypadku wystąpienia negatywnego, pośredniego oddziaływania podczas realizacji zadań, takich jak nadmierna emisja zanieczyszczeń i pyłów, płoszenie zwierząt, wynikające z nadmiernej emisji hałasu oraz zagrożenie wycieku z maszyn budowlanych, należy stosować działania minimalizujące, jak m.in. odpowiednie użytkowanie nowoczesnych maszyn budowlanych. Niedogodności te będą miały charakter lokalny, a ich występowanie zniknie wraz z zakończeniem robót budowlanych. Po zrealizowanych inwestycjach przewiduje się pozytywne oddziaływania tj.: zmniejszenie zanieczyszczeń gleb i wód poprzez modernizację i budowę sieci kanalizacyjnej i wodociągowej oraz zmniejszenie zanieczyszczeń powietrza i emisji hałasu poprzez budowę i naprawę dróg.

12.5. Oddziaływanie na Park Krajobrazowy

Zgodnie z Ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. 2024 poz. 1478) park krajobrazowy obejmuje obszar chroniony ze względu na wartości przyrodnicze, historyczne i kulturowe oraz walory krajobrazowe w celu zachowania, popularyzacji tych wartości w warunkach zrównoważonego rozwoju. Art. 17 pkt 1 w parku krajobrazowym mogą być wprowadzone następujące zakazy:

1) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko;

2) umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk i złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności w ramach racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej, rybackiej i łowieckiej;

3) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej lub zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;

4) pozyskiwania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;

5) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztormowym, przeciwpowodziowym lub przeciwośuwiskowym lub budową, odbudową, utrzymaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych;

6) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody lub racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej;

7) budowania nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od:

- a) linii brzegów rzek, jezior i innych naturalnych zbiorników wodnych,
- b) zasięgu lustra wody w sztucznych zbiornikach wodnych usytuowanych na wodach płynących przy normalnym poziomie piętrzenia określonym w pozwoleniu wodnoprawnym, o którym mowa w art. 389 pkt 1 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne – z wyjątkiem obiektów służących turystyce wodnej, gospodarce wodnej lub rybackiej;

8) lokalizowania obiektów budowlanych w pasie szerokości 200 m od krawędzi brzegów klifowych oraz w pasie technicznym brzegu morskiego;

9) likwidowania, zasypywania i przekształcania zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno-błotnych;

10) wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia własnych gruntów rolnych;

11) prowadzenia chowu i hodowli zwierząt metodą bezściółkową;

12) utrzymywania otwartych rowów ściekowych i zbiorników ściekowych;

13) organizowania rajdów motorowych i samochodowych;

14) używania łodzi motorowych i innego sprzętu motorowego na otwartych zbiornikach wodnych.

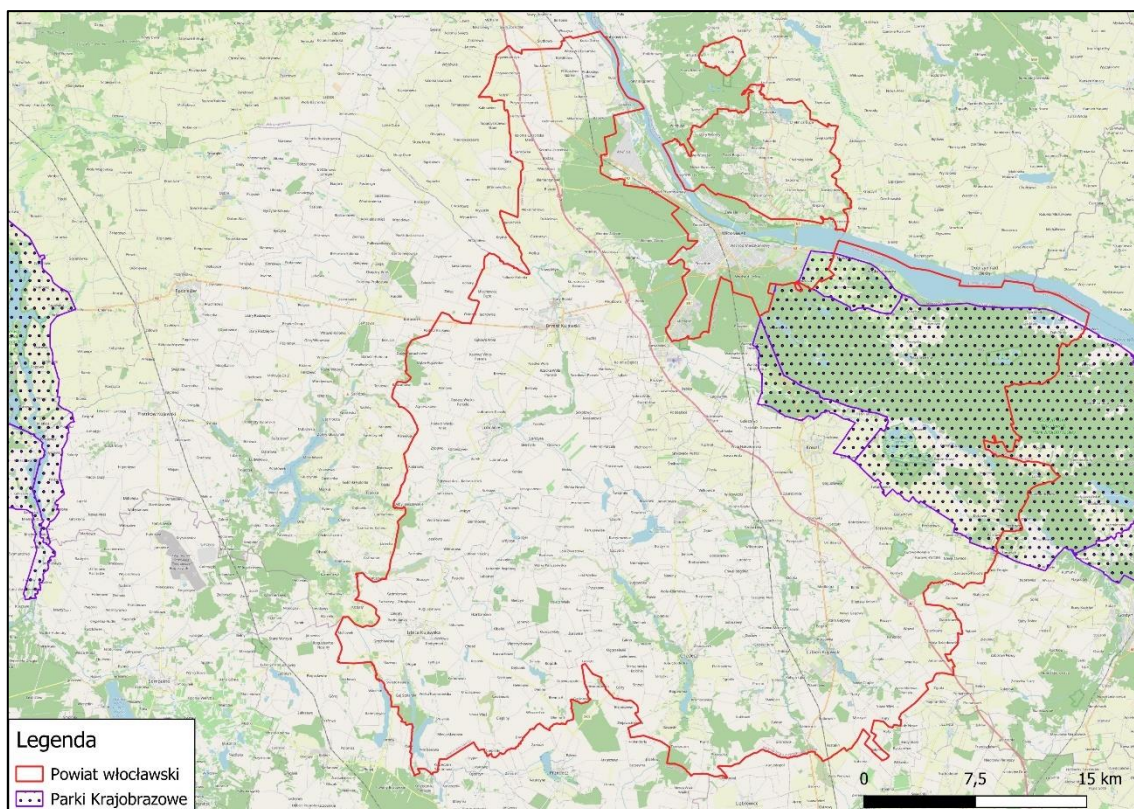
Gostynińsko-Włocławski Park Krajobrazowy (GWPK) został utworzony 5 kwietnia 1979 roku na podstawie uchwały nr XIX/70/79 Wojewódzkich Rad Narodowych w Płocku i we Włocławku. Jego powierzchnia wynosi 38 950 ha i obejmuje gminy Włocławek (miejska oraz wiejska), Baruchowo, Kowal oraz gminy Nowy Duninów, Gostynin i Łąck (powiaty płocki i gostyniński). Park, zlokalizowany częściowo na terenie województwa kujawsko-pomorskiego, ma na celu ochronę obszaru Pojezierza Gostynińskiego, którego walory przyrodnicze, w tym rzadkie gatunki roślin, grzybów i zwierząt, są wyjątkowe. Dodatkowo, celem GWPK jest promocja kultury materialnej regionu oraz walorów przyrodniczych Kujaw i Mazowsza.

Cele ochrony GWPK na terenie województwa mazowieckiego obejmują:

- Ochronę wartości przyrodniczych, w tym ekosystemów jeziornych i bagiennych oraz zachowanie różnorodności biologicznej i funkcji ostożowych.
- Ochronę wartości historycznych i kulturowych, takich jak obiekty zabytkowe oraz tradycyjne budownictwo regionalne.
- Ochronę walorów krajobrazowych, w tym unikalnego krajobrazu polodowcowego, z licznymi jeziorami, terenami bagiennymi i rozległymi kompleksami leśnymi.

Na terenie parku nie obowiązuje plan ochrony.

Park pokrywa głównie tereny leśne zlokalizowane w północno-wschodniej części powiatu (mapa 6).

Mapa 6. Lokalizacja parku krajobrazowego na terenie powiatu wrocławskiego

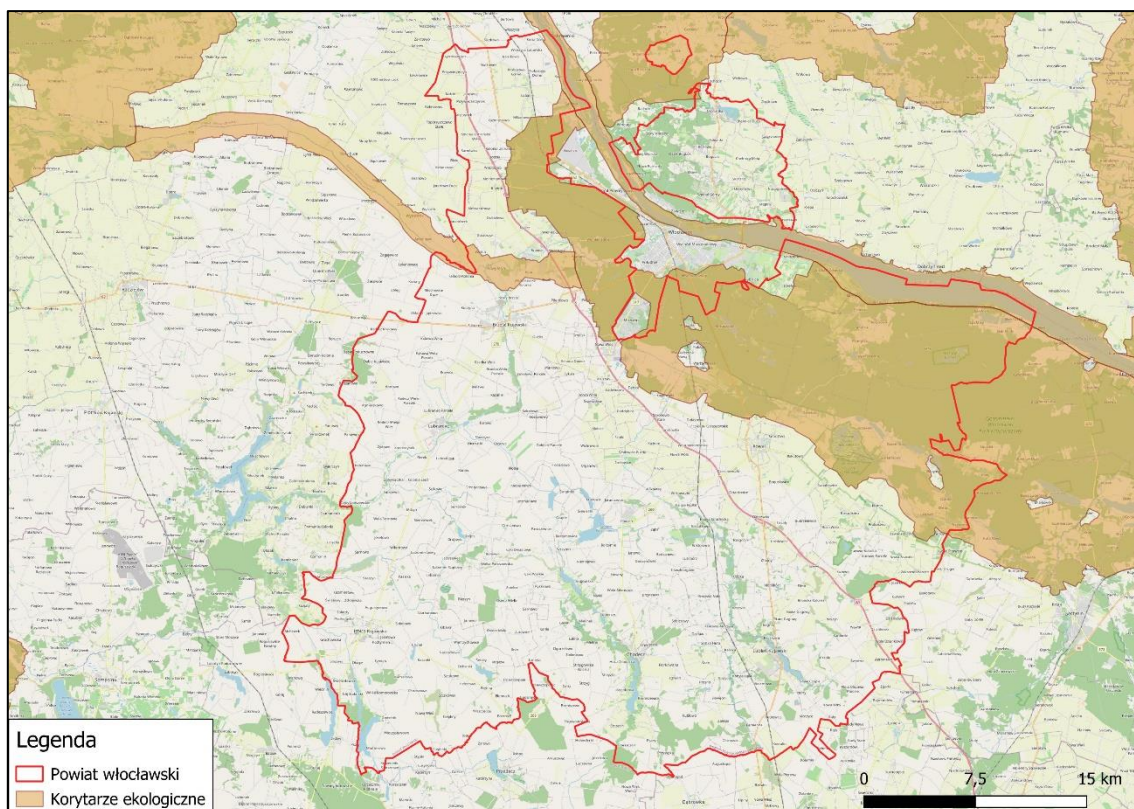
Ze względu na swoje położenie, zadania zapisane w Programie Ochrony Środowiska mogą wpływać negatywnie na Park Krajobrazowy na etapie realizacji inwestycji, a po zakończeniu robót budowlanych przewiduje się pozytywne działanie.

Zadania związane z infrastrukturą drogową mogą w trakcie realizacji wprowadzać do środowiska pył oraz hałas, a niezastosowanie działań minimalizujących może wprowadzić do środowiska zanieczyszczenia. W celu ograniczenia takich sytuacji, jak wyciek substancji do powierzchni ziemi i wody lub przypadkowe uszkodzenie drzew, należy zastosować działania minimalizujące tj. wyznaczenie placu budowy poza terenami cennymi przyrodniczo, używanie nowoczesnego sprzętu, wyłączanie silników maszyn podczas przerwy, zabezpieczanie placu budowy płotkami herpetologicznymi lub ogrodzenie drzew, w przypadku pracy w ich otoczeniu.

Po realizacji inwestycji przewiduje się m.in. poprawę środowiska akustycznego poprzez modernizację dróg, poprawę jakości powietrza poprzez wykorzystanie nośników energii przyjaznych dla środowiska, poprawę jakości wód i gleby poprzez budowę i modernizację sieci wodociągowo-kanalizacyjnej.

12.6. Oddziaływanie na korytarz ekologiczny

Przez obszar powiatu wrocławskiego przebiegają korytarze ekologiczne. Korytarz przebiega głównie przez leśne oraz wodne, położone w północnej części powiatu wrocławskiego. Obejmuje również tereny zurbanizowane (mapa 7), w związku z czym największe zagrożenie dla korytarzy występuje w przypadku zadań związanych z infrastrukturą drogową.

Mapa 7. Lokalizacja korytarzy ekologicznych na terenie powiatu wrocławskiego

W celu zminimalizowania niepożądanych skutków, jak np. ograniczenie śmiertelności zwierząt na drogach, należy zastosować specjalne ogrodzenia ochronne. Ogrodzenie to musi zostać odpowiednio dobrane do bytujących w pobliżu drogi gatunków zwierząt. Należy również wybudować przejścia dla zwierząt w miejscach ich migracji oraz ograniczyć stosowanie transparentnych ekranów akustycznych, w celu ograniczenia kolizji z ptakami.

12.7. Oddziaływanie na różnorodność biologiczną – rośliny i zwierzęta

Niektóre zadania przewidziane w programie mogą mieć negatywny oraz pozytywny wpływ na różnorodność biologiczną.

Zadania związane z drogami tj. budowa i modernizacja oświetlenia ulicznego, rozbudowa dróg publicznych, rozbudowa ścieżek rowerowych i ciągów pieszo-rowerowych, poprawa infrastruktury drogowej mogą oddziaływać negatywnie na różnorodność biologiczną podczas realizacji inwestycji. Na etapie prognozy nie można jednoznacznie określić lokalizacji przebiegu ww. działań. Ze względu na istniejące na terenie powiatu wrocławskiego obszary prawnie chronionych, negatywne oddziaływanie będzie analizowane po określeniu szczegółowo zakresu inwestycji.

Budowa i modernizacja sieci wodociągowej i kanalizacyjnej wpłynie pozytywnie na różnorodność biologiczną, a w szczególności na organizmy żyjące w glebie. Kontrola i zmniejszenie zanieczyszczeń ściekami bytowymi i nieczystościami płynnymi zwiększy udział organizmów w glebie, jej żyzność oraz urodzajność.

Budowa, rozbudowa i modernizacja sieci ciepłowniczej i rozbudowa sieci gazowej wpłynie pozytywnie na jakość powietrza i klimat regionu, co pośrednio wpłynie również pozytywnie na rośliny i zwierzęta.

W przypadku wystąpienia ryzyka naruszenia zakazów w stosunku do obszarów chronionych, zostanie przeprowadzona ocena czy możliwe jest zastosowanie tzw. odstępstwa od zakazów w stosunku obszarów chronionych na terenie powiatu, ocena ta jednak można zostać przeprowadzona po ustaleniu lokalizacji danej inwestycji, a na etapie prognozy nie ma szczegółowo wyznaczonych lokalizacji poszczególnych zadań.

Większość zadań zapisanych w Programie Ochrony Środowiska wpłynie negatywnie na różnorodność biologiczną tylko na etapie realizacji inwestycji: będzie to oddziaływanie chwilowe, pośrednie lub bezpośrednie i zniknie razem z zakończeniem robót budowlanych. Po realizacji inwestycji przewiduje się pozytywne skutki, takie jak polepszenie jakości powietrza, gleby oraz wód podziemnych i powierzchniowych, co będzie miało pozytywny wpływ na różnorodność biologiczną.

Zgodnie z ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. 2023 poz. 1336) Art. 46. 2. *Ochrona gatunkowa ma na celu zapewnienie przetrwania i właściwego stanu ochrony dziko występujących na terenie kraju lub innych państw członkowskich Unii Europejskiej rzadkich, endemicznych, podatnych na zagrożenia i zagrożonych wyginięciem oraz objętych ochroną na podstawie przepisów umów międzynarodowych, których Rzeczpospolita Polska jest stroną, gatunków roślin, zwierząt i grzybów oraz ich siedlisk i ostoj, a także zachowanie różnorodności gatunkowej i genetycznej. Realizacja działań zapisanych w POŚ będą uwzględniać:*

- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz.U. 2022 poz. 2380),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz.U. 2014 poz. 1409),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz.U. 2014 poz. 1408),
- Ustawę z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. 2023 poz. 1336) art. 51 i 52.

12.8. Oddziaływanie na ludzi

Niektóre zadania mogą stanowić potencjalne oddziaływanie na ludzi. Są to zadania związane z wykorzystaniem ciężkiego sprzętu budowlanego jak modernizacja systemów ogrzewania i termoizolacja budynków, poprawa infrastruktury drogowej, rozbudowa ścieżek rowerowych i ciągów pieszo-rowerowych, budowa i modernizacja sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, rozbudowa sieci gazowej, budowa, rozbudowa i modernizacja sieci ciepłowniczej, usunięcie wyrobów zawierających azbest.

Oddziaływanie na ludzi może nastąpić w formie uciążliwości dla ruchu pieszego i kołowego, jednak będzie to związane z realizacją inwestycji, dlatego uciążliwości znikną po zrealizowaniu zadania. Po zakończeniu robót budowlanych i zrealizowaniu inwestycji przewiduje się tylko pozytywne oddziaływanie.

W celu ograniczenia negatywnych oddziaływań należy odpowiednio przygotować inwestycje i jej miejsce. Wcześniej należy poinformować mieszkańców o przyszłych utrudnieniach, a następnie właściwie oznakować miejsce pracy i ewentualnie wprowadzić nowe wyznaczone ścieżki, drogi bądź komunikację miejską. Wszystkie działania budowlane powinny być prowadzone zgodnie z zasadami BHP oraz obowiązującym prawem

budowlanym, a eksploatacja dróg powinna być prowadzona zgodnie z dopuszczalnymi standardami jakości powietrza i poziomu hałasu.

Budowa i modernizacja sieci wodociągowej i kanalizacyjnej oraz sieci ciepłowniczej i gazowej przyniesie pozytywne skutki społeczne poprzez podniesienie standardu jakości życia mieszkańców powiatu. Do budynków będzie dostarczana woda spełniająca warunki dla wody przeznaczonej do spożycia, zostanie ograniczona ilość zbiorników bezodpływowych, co pozwoli zmniejszyć ilość zanieczyszczeń wprowadzanych do gleby i wód.

Wpływ większości działań inwestycyjnych wyznaczonych POŚ na zdrowie i życie ludzi będzie oceniany w oparciu o procedurę ocen oddziaływania na środowisko w procesie ubiegania się o decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach dla realizacji inwestycji na zasadach określonych w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2024 poz. 1112).

12.9. Oddziaływanie na klimat

Zadania związane z wykorzystaniem ciężkiego sprzętu budowlanego będą negatywnie oddziaływać na powietrze i klimat, będzie to jednak oddziaływanie przejściowe, związane z realizacją inwestycji, po której przewidywane jest pozytywne oddziaływanie. Inwestycje drogowe, termomodernizacja budynków, rozwój sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, stosowanie odnawialnych źródeł energii, usunięcie wyrobów zawierających azbest to zadania mogące wpłynąć na powietrze i klimat negatywnie oraz pozytywnie.

Realizacja inwestycji, przy których będą stosowane maszyny budowlane doprowadzi do zwiększonej emisji spalin z maszyn budowlanych i emisji substancji pyłowych. Będzie to jednak działania krótkotrwale i lokalne oraz ustanie w momencie zakończenia robót budowlanych.

Zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz.U. 2019 poz. 1839) § 3 ust 1 pkt 62: *do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko zalicza się drogi o nawierzchni twardej o całkowitej długości przedsięwzięcia powyżej 1 km inne niż wymienione w § 2 ust. 1 pkt 31 i 32 lub obiekty mostowe w ciągu drogi o nawierzchni twardej, z wyłączeniem przebudowy dróg lub obiektów mostowych, służących do obsługi stacji elektroenergetycznych i zlokalizowanych poza obszarami objętymi formami ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1–5, 8 i 9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.* Zgodnie z art. 63 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2024 poz. 1112), *obowiązek przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko dla planowanego przedsięwzięcia mogącego potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko stwierdza, w drodze postanowienia, organ właściwy do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.*

Zakończenie robót budowlanych związanych z inwestycjami drogowymi przyniesie pozytywne skutki takie jak upłynnienie ruchu drogowego, co wiąże się ze zmniejszeniem emisji spalin, a termomodernizacja budynków i zastosowanie odnawialnych źródeł energii zmniejszy ilość emisji zanieczyszczeń pochodzących ze spalania paliw

kopalnianych. Pozostałe zadania będą miały pozytywny pośredni wpływ na jakość powietrza atmosferycznego oraz na stan klimatu akustycznego.

Zadania zaproponowane w POŚ uwzględniają zmiany klimatyczne oraz możliwość wystąpienia klęsk żywiołowych.

W walce ze zmianami klimatycznymi zaproponowano termomodernizację budynków użyteczności publicznej i zbiorowego zamieszkania oraz budynków jednorodzinnych, zastosowanie odnawialnych źródeł energii w budynkach stanowiących własność publiczną, opracowanie planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe i opracowanie i wdrożenie Planu Gospodarki Niskoemisyjnej. Zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych wpłynie pozytywnie na klimat i jego zmiany, a w szczególności będzie zapobiegać globalnemu ociepleniu. Ponadto modernizacja budynków pozwoli przygotować miasto na zmiany klimatu, tj. intensywniejsze opady deszczu lub śniegu, silniejsze wiatry i huragany czy wystąpienie powodzi.

Jednym z klęsk żywiołowych są pożary lasów, dlatego zaproponowano w POŚ ochronę przeciwpożarową lasów, polegającą na szybkim wykrywaniu i gaszeniu pożarów oraz minimalizowaniu skutków pożarów leśnych. Obszar powiatu wrocławskiego jest narażony na powódź, dlatego zaproponowano działanie „Uwzględnianie w dokumentach planistycznych oraz w decyzjach dotyczących planowania i zagospodarowania przestrzennego granic obszarów zagrożenia powodzią wyznaczonych na mapach zagrożenia powodziowego”, aby zmniejszyć negatywne skutki wystąpienia powodzi.

W celu zmniejszenia ryzyka wystąpienia osuwiska bądź procesów erozji, zaproponowano nasadzenia wzdłuż szlaków komunikacyjnych.

12.10. Oddziaływanie na wody powierzchniowe i podziemne

Zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów dnia 4 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz.U. 2023 poz. 300), art. 4 ust. 1 RDW celem dla wód powierzchniowych jest:

- niepogarszanie się stanu wód powierzchniowych oraz ochrona i przywrócenie dobrego stanu JCW;
- osiągnięcie, co najmniej dobrego stanu lub potencjału ekologicznego wód powierzchniowych;
- stopniowe eliminowanie, a w rezultacie zaprzestanie zrzutów do wód powierzchniowych substancji priorytetowych i niebezpiecznych, a także zapobieganie dopływowi zanieczyszczeń do wód podziemnych;
- odwrócenie każdej znaczącej i ciągłej tendencji wzrostu stężenia każdego zanieczyszczenia wynikającego z wpływu działalności człowieka w celu stopniowej redukcji zanieczyszczenia wód podziemnych;
- osiągnięcie zgodności ze wszystkimi normami i celami określonymi w ustawodawstwie wspólnotowym dla obszarów chronionych.

Zgodnie z powyższym, celem środowiskowym dla części wód niewyznaczonych jako SCW lub SZCW, którym w konsekwencji nadano status NAT, jest:

- dobry stan ekologiczny i dobry stan chemiczny, w przypadku oceny z monitoringu wód wskazującej na stan dobry lub zły;

- bardzo dobry stan ekologiczny, w przypadku JCWP, dla których wyniki monitoringu wskazują na bardzo dobry stan ekologiczny;
- stan dobry, w przypadku JCWP niemonitorowanych;
- spełnienie warunków określonych dla obszarów chronionych.

W przypadku części wód wyznaczonych jako SCW lub SZCW celem środowiskowym jest:

- dobry potencjał ekologiczny i dobry stan chemiczny, w przypadku oceny z monitoringu wód wskazującej na stan dobry lub zły;
- maksymalny potencjał ekologiczny w przypadku JCWP, dla których wyniki monitoringu wskazują na maksymalny potencjał ekologiczny;
- stan dobry w przypadku JCWP niemonitorowanych;
- spełnienie warunków określonych dla obszarów chronionych.

Celem środowiskowym dla JCWP RW i RWr jest również zapewnienie drożności cieku dla migracji ryb.

Zgodnie z art. 59 pr.w. celem środowiskowym dla JCWPd jest:

- zapobieganie lub ograniczanie wprowadzania do nich zanieczyszczeń;
- zapobieganie pogorszeniu oraz poprawa ich stanu;
- ich ochrona i podejmowanie działań naprawczych, a także zapewnianie równowagi między poborem a zasilaniem tych wód, tak aby osiągnąć ich dobry stan.

Celem środowiskowym obszarów chronionych jest osiągnięcie zgodności ze wszystkimi normami i celami wynikającymi z przepisów szczególnych, na podstawie których obszary chronione zostały utworzone/ustanowione.

Obszary chronione zgodnie z art. 317 ust. 4 pr.w. obejmują:

- JCW przeznaczone do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi;
- JCW przeznaczone do celów rekreacyjnych, w tym kąpieliskowych;
- obszary wrażliwe na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych rozumianą jako wzbogacanie wód biogenami, w szczególności związkami azotu lub fosforu, powodującymi przyspieszony wzrost glonów oraz wyższych form życia roślinnego, w wyniku którego następują niepożądane zakłócenia biologicznych stosunków w środowisku wodnym oraz pogorszenie jakości tych wód;
- obszary przeznaczone do ochrony siedlisk lub gatunków, ustanowionych w u.o.p., dla których utrzymanie lub poprawa stanu wód jest ważnym czynnikiem w ich ochronie;
- obszary przeznaczone do ochrony gatunków zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym.

Na terenie powiatu wrocławskiego występują JCWP, dla których określono cele środowiskowe utrzymania bądź doprowadzenia do dobrego stanu ekologicznego i chemicznego.

Realizacja zadań związanych z inwestycjami drogowymi, rozwój sieci wodociągowej i kanalizacyjnej mogą przynieść negatywne oraz pozytywne skutki na wody powierzchniowe i podziemne. Zadania zapisane w POŚ

zostały skonstruowane tak, aby nie wpłynąć negatywnie na osiągnięcie celów środowiskowych jednolitych części wód na obszarze powiatu wrocławskiego i nie pogorszyć stanu wód.

Oddziaływania negatywne będą związane z inwestycjami drogowymi. Podczas robót budowlanych może dojść do odwodnienia terenu, co doprowadzi do czasowego obniżenia zwierciadła wód gruntowych oraz na zmianę stosunków wodnych. Eksploatacja dróg może prowadzić do przedostawania się zanieczyszczeń w wyniku infiltracji z wodami opadowymi i roztopowymi, dlatego należy stosować systemy odwodnień, które umożliwiają w normalnych warunkach eksploatacji absorpcję węglowodorów ropopochodnych.

Rozwój sieci wodociągowej i kanalizacyjnej będą miały długotrwały pozytywny skutek na wody, ponieważ ich modernizacja i rozbudowa pozwoli ograniczyć straty wody oraz zmniejszy wpływ zanieczyszczeń pochodzenia komunalnego do środowiska, w tym na wody powierzchniowe i podziemne. Działania związane z gospodarką wodno-ściekową polepszą jakość części wód i wpłynie na osiągnięcie ich dobrego stanu ilościowego, chemicznego i potencjału ekologicznego.

Podczas realizacji zadań zapisanych w POŚ może dojść np. do odwadniania wykopów, skutkujące obniżenie zwierciadła wody podziemnej oraz przedostawaniem się zanieczyszczeń z terenu budowy do gleby i wód, jednak negatywne oddziaływanie będzie miało charakter lokalny i krótkotrwały. Większość zadań zapisanych w POŚ może chwilowo i krótkotrwale wpłynąć negatywnie na wody powierzchniowe i podziemne, jednak w perspektywie długoterminowej, zakończenie inwestycji będzie się wiązało z pozytywnym oddziaływaniem, polegającym na polepszeniu jakości wód.

12.11. Oddziaływanie na klimat akustyczny

Działania zapisane w Programie Ochrony Środowiska będą miały negatywny wpływ na klimat akustyczny na etapie realizacji inwestycji. Po zakończeniu robót budowlanych przewiduje się pozytywny wpływ.

Zadania związane z inwestycjami drogowymi wpłynie na upłynnienie ruchu samochodów, w tym na polepszenie komfortu jazdy i na zmniejszenie poziomu hałasu w przypadku użyciu nawierzchni cichych. Budowa ekranów akustycznych pozwoli na zmniejszenie emisji hałasu pochodzących z komunikacji drogowej. Negatywne oddziaływanie związane z trwaniem robót budowlanych w związku z przebudową, budową lub modernizacją dróg będzie przejściowe, krótkotrwałe i znikną po zakończeniu realizacji inwestycji.

Hałas drogowy zostanie również zmniejszony dzięki nasadzeniu drzew przy szlakach komunikacyjnych. Zadania zaproponowane w POŚ pozwolą na zmniejszenie emisji hałasu oraz na monitoring, który pozwoli szybciej reagować na potencjalne przekroczenia dopuszczalnych norm emisji hałasu.

Realizowane działania w ramach Programu Ochrony Środowiska dla powiatu wrocławskiego nie spowodują przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. z 2014 r. poz. 112).

12.12. Oddziaływanie na powierzchnie ziemi

Negatywne oddziaływanie na powierzchnie ziemi będzie związane z zadaniami z zakresu infrastruktury drogowej, sieci wodociągowej i kanalizacyjnej. Na etapie realizacji inwestycji dojdzie do przekształcenia powierzchni ziemi, zwłaszcza gleb i rzeźby terenu.

Negatywne oddziaływanie będzie związane z niezbędnymi pracami ziemnymi tylko na etapie budowy. Będzie to jednak działania krótkotrwałe oraz lokalne. W celu ograniczenia negatywnego wpływu należy stosować działania minimalizujące. Zadania mogące mieć negatywny wpływ na powierzchnie ziemi będą w większości realizowane na terenach zurbanizowanych, których wpływ na ukształtowanie powierzchni ziemi przewiduje się jako potencjalnie mały. W przypadku realizacji działań na terenach przyrodniczych lub położonych w bliskich sąsiedztwie, należy zastosować działania minimalizujące, aby ograniczyć negatywny wpływ na naturalne rzeźbę terenu oraz gleby, np. ograniczenie powierzchni zabudowy, zapobieganie awariom, podczas których do powierzchni ziemi mogą przedostać się zanieczyszczenia.

Zadania, po zakończonych robotach budowlanych, będą miały pośredni pozytywny wpływ na powierzchnie ziemi. Rozwój sieci kanalizacyjnej ograniczy przedostawanie się zanieczyszczeń do ziemi, a modernizacja dróg zmniejszy ilość zanieczyszczeń pochodzących z transportu kołowego do powietrza, a w efekcie do powierzchni ziemi.

Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. 2024 poz. 54) definiuje historyczne zanieczyszczenie powierzchni ziemi jako *zanieczyszczenie powierzchni ziemi, które zaistniało przed dniem 30 kwietnia 2007 r. lub wynika z działalności, która została zakończona przed dniem 30 kwietnia 2007 r.; rozumie się przez to także szkodę w środowisku w powierzchni ziemi w rozumieniu art. 6 pkt 11 lit. c ustawy z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie (Dz. U. z 2020 r. poz. 2187), która została spowodowana przez emisję lub zdarzenie, od którego upłynęło więcej niż 30 lat.*

Zadanie zapisane w Programie Ochrony Środowiska mają przeciwdziałać wystąpieniu zanieczyszczeń środowiska oraz minimalizować skutki zanieczyszczenia gleby i ziemi substancjami powodującymi ryzyko. W celu zapewnienia bezpieczeństwa mieszkańcom powiatu, proponuje się edukację w zakresie właściwych zachowań w sytuacjach zagrożenia wśród mieszkańców. Dopuszaenie Jednostek Ochotniczych Straży Pożarnej poprawi bezpieczeństwo ludzi oraz przyspieszy reakcję na sytuacje awaryjne. W celu uniknięcia zanieczyszczeń gleby i powierzchni ziemi należy m.in. zwalczać dzikie wysypiska śmieci, usuwać wyroby zawierające azbest, przeciwdziałać nielegalnej eksploatacji kopalni, monitorować ilość opadów na terenie powiatu oraz rekultywować tereny, na których występuje zanieczyszczenie gleb lub niekorzystne przekształcenie terenu (w tym wyłączonych z eksploatacji składowisk).

Ustalenia projektu nie spowodują zatem zanieczyszczeń gleb i ziemi substancjami powodującymi ryzyko, tylko będą je ograniczać i pomagać w naprawie skutków tych zanieczyszczeń. Awaryjne sytuacje, podczas których może dojść do zanieczyszczenia substancjami, mogą mieć miejsce tylko podczas nieodpowiedniego przeprowadzenia inwestycji oraz niedostosowywanie się do zadań minimalizujących i zasad BHP, które Prognoza oddziaływania na środowisko Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Włocławskiego przewiduje.

Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Włocławskiego przewiduje działania mające na celu ograniczenie możliwości rozprzestrzeniania zanieczyszczeń z terenów innych niż składowiska odpadów, na których gromadzone były odpady, a są to m.in.: identyfikacja i zwalczanie dzikich wysypisk śmieci, monitorowanie ilości odpadów na terenie Powiatu, które zostają przekazane do składowania i tych podlegających recyclingowi oraz rozbudowa infrastruktury do selektywnego zbierania odpadów komunalnych.

12.13. Oddziaływanie na krajobraz

Działania inwestycyjne związane m.in. z budową infrastruktury drogowej, siecią wodno-kanalizacyjną mogą oddziaływać negatywnie na krajobraz, ponieważ spowodują stałą zmianę w krajobrazie. Rodzaj oddziaływania jest uzależniony od lokalizacji inwestycji oraz otaczającego go terenu, a na etapie prognozy nie ma szczegółowo określonych lokalizacji zadań. Właściwie zaprojektowana i zlokalizowana w przestrzeni inwestycja nie powinna negatywnie oddziaływać na środowisko.

Większość zadań zapisanych w POŚ mogą potencjalnie negatywnie wpłynąć na krajobraz, jednak będzie to działanie krótkotrwałe, a w perspektywie długoterminowej, po zakończeniu robót budowlanych, przewiduje się pozytywne oddziaływanie.

12.14. Oddziaływanie na zabytki i dobra materialne

Działania zaproponowane w Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Włocławskiego mają na celu poprawić stan środowiska oraz poprawić jakość życia mieszkańców, dlatego potencjalne negatywne oddziaływanie na zabytki i dobra materialne może mieć miejsce w przypadku nieodpowiedniej realizacji inwestycji bądź użytkowania.

Przykładowa modernizacja dróg będzie prowadziła do wzrostu natężenia ruchu lub do nadmiernej prędkości, ale przyczyni się również do zmniejszenia ryzyka wystąpienia kolizji oraz zmniejszy zapylenie środowiska w otoczeniu drogi.

Nie przewiduje się więc negatywnego oddziaływania na zabytki i dobra materialne w przypadku, gdy realizacja na etapie budowy oraz użytkowania będzie przeprowadzona odpowiednio: należy przez to rozumieć stosowanie działań minimalizujących negatywne oddziaływanie na komponenty środowiska jak np. odpowiedni dobór lokalizacji, materiałów budowlanych, stosowanie zieleni.

13. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczenie, kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko

Podstawowym narzędziem minimalizacji potencjalnych negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących wystąpić w związku z realizacją Programu, jest ścisłe przestrzeganie obowiązujących przepisów prawa na etapie przygotowania oraz realizacji poszczególnych zadań.

W tym celu przewiduje się wdrożenie następujących działań o charakterze zapobiegawczym, ograniczającym oraz kompensacyjnym:

- zapewnienie należytego przebiegu procedur oceny oddziaływania na środowisko dla wszystkich przedsięwzięć wymagających takiej analizy,
- prowadzenie bieżącego nadzoru merytorycznego nad prawidłową realizacją Programu, obejmującego w szczególności monitoring stanu środowiska, analizę uzyskanych wyników oraz podejmowanie adekwatnych działań naprawczych,
- egzekwowanie zapisów wynikających z decyzji administracyjnych, regulaminów utrzymania czystości i porządku w gminach oraz przepisów prawa powszechnie obowiązującego,
- systematyczna analiza informacji dotyczących stanu i ochrony środowiska, realizowana poprzez współpracę z wyspecjalizowanymi instytucjami dysponującymi danymi w tym zakresie, takimi jak: Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, Wojewódzkie Inspektoraty Ochrony Środowiska czy Urząd Marszałkowski,
- organizacja szkoleń dla pracowników administracji samorządowej w zakresie zasad ochrony środowiska i stosowania właściwych procedur,
- prowadzenie działań z zakresu edukacji ekologicznej skierowanych do społeczeństwa, mających na celu podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców oraz kształtowanie postaw sprzyjających ochronie środowiska.

Ograniczenie potencjalnych negatywnych oddziaływań do poziomu racjonalnie akceptowalnego możliwe jest dzięki właściwemu wyborowi lokalizacji inwestycji oraz zastosowaniu odpowiednich rozwiązań technicznych, technologicznych i organizacyjnych. Należy podkreślić, iż skala i charakter oddziaływań środowiskowych pozostają w ścisłym związku z lokalnymi uwarunkowaniami oraz jakością zastosowanych rozwiązań minimalizujących wpływ przedsięwzięć na środowisko.

Część inwestycji przewidzianych do realizacji w ramach Programu Ochrony Środowiska będzie wymagała przeprowadzenia odrębnych postępowań w sprawie oceny oddziaływania na środowisko, uwzględniających specyficzne uwarunkowania przyrodnicze i przestrzenne danego obszaru. Na obecnym etapie programowania uznano za wystarczające dokonanie analizy typowych oddziaływań oraz potencjalnych skutków środowiskowych, jakie mogą towarzyszyć realizacji planowanych przedsięwzięć.

14. Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru

W ramach realizacji działań określonych w Programie Ochrony Środowiska (POŚ), przewidziane przedsięwzięcia mają na celu pozytywne oddziaływanie na stan środowiska naturalnego. W związku z tym proponowanie alternatywnych rozwiązań w odniesieniu do zaplanowanych działań nie ma uzasadnienia środowiskowego. Ponadto, z uwagi na specyfikę działań objętych POŚ, brak jest możliwości precyzyjnego wskazania konkretnych działań alternatywnych, które mogłyby w pełni zastąpić zaplanowane przedsięwzięcia w sposób równie skuteczny i korzystny dla środowiska.

Niedopuszczenie do realizacji celów środowiskowych przewidzianych w Programie może prowadzić do znaczącego pogorszenia stanu środowiska w skali całego powiatu. Potwierdza to analiza aktualnego stanu komponentów środowiska naturalnego, która wskazuje na istniejące zagrożenia związane z dalszą degradacją przyrody i jakości życia mieszkańców powiatu. Brak realizacji zaplanowanych działań może skutkować dalszym pogłębianiem się tych negatywnych trendów, co bezpośrednio wpłynie na jakość życia społeczności lokalnych, a także na stan zdrowia i dobrostan mieszkańców.

Skutki środowiskowe podejmowanych działań będą w dużej mierze uzależnione od chłonności lokalnego środowiska oraz obecności na danym terenie obszarów szczególnie wrażliwych, takich jak tereny chronione, obszary Natura 2000 czy inne ekosystemy o dużym znaczeniu dla zachowania bioróżnorodności. W związku z powyższym, przed podjęciem jakichkolwiek działań, należy przeprowadzić szczegółową analizę wariantów alternatywnych, aby wybrać rozwiązania, które będą miały minimalny, negatywny wpływ na środowisko naturalne. W ramach tej analizy powinny zostać rozważone różne opcje, takie jak wybór optymalnej lokalizacji, odpowiedniej konstrukcji, technologii realizacji oraz organizacji przedsięwzięcia. Ponadto, niezbędne jest także rozważenie tzw. wariantu „0”, czyli zaprzestania realizacji inwestycji, który pozwoli na ocenę potencjalnych skutków środowiskowych związanych z brakiem realizacji planowanych działań. Warto jednak pamiętać, że decyzja o przyjęciu wariantu „0” wiąże się z ryzykiem negatywnych konsekwencji środowiskowych, takich jak dalsza degradacja zasobów naturalnych, pogorszenie jakości życia mieszkańców czy utrata wartości ekologicznych.

Aby założenia zawarte w Programie Ochrony Środowiska mogły funkcjonować prawidłowo, kluczowe jest zapewnienie terminowej realizacji poszczególnych zadań, zgodnie z określonymi harmonogramami. Należy także uwzględnić dostępność środków finansowych, które będą niezbędne do realizacji zaplanowanych przedsięwzięć, oraz minimalizować ryzyko wystąpienia konfliktów społecznych związanych z realizacją działań ochrony środowiska. W tym kontekście, szczególną wagę należy przykładać do edukacji ekologicznej mieszkańców, zwłaszcza w fazie początkowej inwestycji, które mogą powodować negatywne oddziaływanie na środowisko. Prawidłowa i kompleksowa edukacja, mająca na celu zwiększenie świadomości ekologicznej społeczności lokalnych, stanowi fundament skutecznej ochrony środowiska i minimalizacji potencjalnych zagrożeń związanych z realizacją przedsięwzięć inwestycyjnych.

Spis map

Mapa 1. Lokalizacja powiatu wrocławskiego na tle Polski	22
Mapa 2. Lokalizacja Obszarów Natura 2000 na terenie powiatu wrocławskiego	54
Mapa 3. Lokalizacja rezerwatów na terenie powiatu wrocławskiego	57
Mapa 4. Lokalizacja użytków ekologicznych na terenie powiatu wrocławskiego	58
Mapa 5. Lokalizacja Obszarów Chronionego Krajobrazu na terenie powiatu wrocławskiego	59
Mapa 6. Lokalizacja parku krajobrazowego na terenie powiatu wrocławskiego	63
Mapa 7. Lokalizacja korytarzy ekologicznych na terenie powiatu wrocławskiego	64

Spis tabel

Tabela 1. Obszary Natura 2000 na terenie powiatu	30
Tabela 2. Zestawienie działań wynikających z zapisów Programu ochrony środowiska dla powiatu wrocławskiego wraz z ich oddziaływaniem na komponenty środowiska	44

Spis załączników

Załącznik nr 1 – Oświadczenie autora prognozy

Załącznik nr 2 – Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Wrocławskiego na lata 2025 – 2030 z perspektywą na lata 2031 – 2033